

Numer dzisiejszy składa się z 14 stron.

Nr. 135

XXVI r,
istnienia

Cena numeru
500 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie mk. 11,00

Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 12,500

poza Łodzią egz. 5500

Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 60594.

Należność pocztowa

opłacona ryczałtem.

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5-8 pp

Artykułów i listów anonimowych nie pomieszcza się.

Łódź.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Niedziela, dnia 20 maja 1923 r.

JEDYNE NA NASZE DROGI!

SAMOCCHODY
OSOBOWE

TURYSTYCZNE i KARETKI

THE UNIVERSAL CAR

SAMOCCHODY
CIĘŻAROWE

Najtańsze w użyciu!

THE UNIVERSAL CAR

Z ładnym nadwoziem, nowego modelu 1923 roku, elektrycznym uruchamiaczem, stałym, silnym światłem elektrycznym, donośnym a dzwiecznym sygnałem na kołach o zdejmowalnych obrotach.

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE!

Ceny części zamiennych niższe od 40 do 50 %

Samochody i części zamienne stale na składzie.

Poleca

„ELIBOR“

Sp. Akc. Handlowo-Przemysłowa

Ł. J. BORKOWSKI

Łódź, ul. Kilińskiego № 160 Telefon 173.

— Sklep Piotrkowska 48 telefon № 84.

(800 ds!)

RODACY! — Nabywajcie udziały

Hurtowni Spółdzielczej T-wa „Rozwój” w Łodzi

a zrobicie tem przysługę Ojczyźnie i Narodowi. — Udziały po 5,000 mk. przyjmuje Bank Spółdzielczy Andrzeja 8 i Tow. „Rozwój”, Podleśna 4. (6136b)

Manufakturę na raty

„KREDYTOPOL” Piotr Rozin i S-ka
6-go Sierpnia 2, wejście przez skład apteczny.

Młody człowiek

ze średnim wykształceniem może znaleźć posadę. Oferty własnoręczne z możliwie krótkim curriculum vitae i wyraźnym zaznaczeniem stadjów, w „Rozwoju” pod „T. C.” (6192b)

Urzednikom (6168b)

wszystkich stanów sprzedajemy na warunkach dogodnych materiały damskie, męskie, etamiay, zefiry, kretony, frotte, firanki i t. p. Ubrania gotowe i na obstalunek. — Sprzedaż na wypłatę.

„GLOBUS”, Piotrkowska 79

Kawiarnia Restauracja „TIVOLI” Przejazd 1.

Z przyczyn od Dyrekcji niezależnych o-
twarcie ogrodu we wtorek dn. 22 b. m:

Orkiesra 31 p. p. pod batutą kapelmistrza ADAMCZYKA.

6187k

TELEGRAMY.

ROZRUCHY KOMUNISTYCZNE W DORTMUNDZIE.

BERLIN 19-5 (A. W.) W ciągu dnia wczorajszego i dzisiejszego w Dortmundzie miały miejsce krwawe starcia między strajkującymi demonstrantami, a policją niemiecką.

ESSEN 19-5 (A. W.) Rozruchy strajkujących robotników w Dortmundzie trwają w dalszym ciągu.

Demonstranci żądają rozwiązania policji obywatelskiej, oraz wysunęli szereg żądań natury ekonomicznej.

AWANTURY KOMUNISTYCZNE W DUESSELDORFIE.

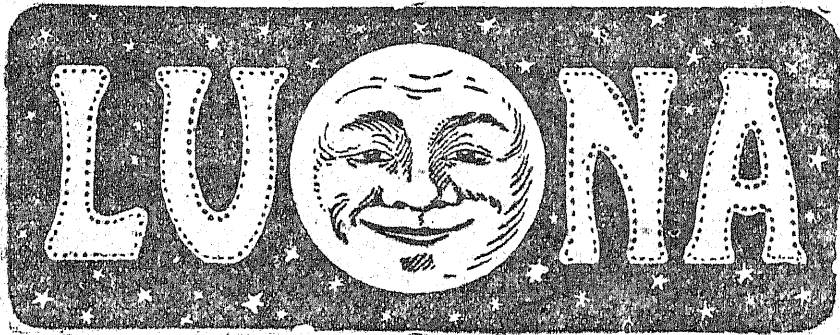
DUESSELDORF 19 (PAT) Działalność wywrotowa tutejszych komunistów znacząca się coraz silniej. W dniu wczorajszym jedna z tak zw. setek proletariackich zjawiła się na tutejszym targu miejskim i zmuszała handlujących do niżenia cen, inne setki komunistyczne wtargnęły do szeregu kopalń przemocą zmuszając robotników do przerwania pracy i przystąpienia do strejku. Podczas walk z policją kilka osób zabito, wiele raniono.

NOWY ZAMACH NIEMIECKI.
DUESSELDORF 19 (PAT) Na linii

kolejowej Krefeld-Monachjum wysadzono w powietrze na przestrzeni 200 metrów, tor kolejowy. Władze okupacyjne wydały z terenu zagłębia Ruhry dalszych 800 funkcjonariuszów niemieckich, przeważnie kolejarzy.

STŁUMIENIE POWSTANIA NA PODOLU I WOŁYNIU?

LWÓW 19-5 (AW) Korespondent „Gazety Porannej” z pogranicza sowiecko-polskiego donosi, że według relacji naczelnego dowódcy sił zbrojnych na Ukrainie, Sowieciom udało się stłumić powstanie na Podolu i Wołyniu. Ujęto około 870 powstańców.

618Sdb1

Dziś premiera wielkiego świątecznego programu!
9 aktów nieustannego, homerycznego śmiechu **9 aktów**
Dawno oczekiwany, dawno upragniony

CHARLIE CHAPLIN

król aktorów i aktor królów w towarzystwie znakomitych przyjaciół swoich
Roseöl (Fatty), Arbucklea, Grubaska, Zysia, Seffa i innych.
Orkiestra symfoniczna.

Ostatnie 2 dni !!!

CASINO

Ostatnie 2 dni !!!

II-ga i ostat. serja głośnego obrazu p. t. „Hrabina Paryża”

—|| **A P A S Z** ||—

Wielki sensacyjny dramat współczesny w 6-u aktach.
Inscenizacja króla reżyserów **JOE MAY** —

W rolach głównych: Mia May, Jannings, Gajdarow, Glesner.

Początek przedstawień o 3-ej.

(6200d1)

Początek przedstawień o 3-ej.

Sojusznicy przy pracy.

Sprawa odszkodowań niemieckich.

NIEMCY OFIARUJĄ 40 MILJARDÓW MAREK.

LONDYN 19 (PAT) „Daily News“ dowiaduje się, że rząd niemiecki w nowej swej propozycji zaoferuje jako ogólną sumę odszkodowań czterdzieści miliardów marek.

O ZWARTY FRONT SOJUSZNIKÓW. PARYŻ 19 (PAT) „Petit Parisien“ donosi z Brukseli, iż rząd belgijski dąży obecnie do tego, aby odpowiedź na ewentualne propozycje niemieckie była opracowana na wspólnej konferencji przedstawicieli Francji, Anglii Włoch i Belgii. Zdaniem rządu belgijskiego należy postawić Niemcy wobec zwartego frontu sojuszników.

WZMOCNIENIE WOJSK OKUPACYJNYCH.

PARYŻ 19 (PAT) Według informacji

W PRZEDENIU PRZESILENIA GABINETOWEGO W NIEMCZECH.

WIEN 19 (PAT) „Neue Freie Presse“ donosi z Berlina: Krytyka z jaką spotkała się nota niemiecka w niemieckich kołach parlamentarnych i w prasie niemieckiej wywarła silne wrażenie na ministrach spraw zagranicznych Rosenberga. Jeżeli nie poda się on dotychczas na dymisji, to jedynie dlatego, aby nie wywołać przesilenia rządowego. Jest jedynie wątpliwe, czy uda się dłuższy czas

„Matina“ rządu francuski i belgijski postanowiły wzmocnić korpus okupacyjny o 20 tysięcy ludzi, aby w ten sposób mieć możliwość bardziej intensywnej eksploatacji zagłębia Ruhry zwłaszcza o ile to dotyczy środków opałowych w pierwszym rzędzie węgla i koksu.

WALKA Z OPOREM NIEMIECKIM.

ESSEN 19 (PAT) Przy współudziale żołnierzy francuskich zarekwirowano ruchomości dyrektorów kopalń Eegelmanna i Westeholfera, odmawiających zapłaty grzywiny nałożonej na nich przez sąd wojenny w Moguncji.

PARYŻ 19 (PAT) Z Berlina donoszą, że nowych propozycji niemieckich nie należy się jeszcze spodziewać w najbliższych dniach.

uniknąć kryzysu rządowego, zwłaszcza gdyby nowa nota niemiecka, którą rząd obecnie wypracowuje miała również doznać niepowodzenia. Z drugiej jednak strony utworzenie nowego rządu jest bardzo trudne i nikt nie potrafi przewidzieć jakiego rodzaju miałby być rząd, który miałby zająć miejsce gabinetu dr. Cuno.

Z ostatniej chwili.

PRASA WARSZAWSKA O SYTUACJI PARLAMENTARNEJ.

WARSZAWA 19-5 (A. W.) Dzisiejsze dzienniki wieczorowe nie przynoszą nowych szczegółów, wyjaśniających sytuację parlamentarną. Z artykułów pism, poświęconych polemice na tle programowym, zwraca uwagę artykuł „Gazety Warszawskiej“, który w odpowiedzi na artykuł „Robotnika“ stwierdza, że stronnictwa prawicy zwalczały reformę rolną tylko dlatego, że była ona niewykonalna i szkodliwa dla produkcji krajowej, natomiast wypowiedziały się za taką reformę rolną, która będzie oparta na rozumowych podstawach i na tym to gruncie doszło do porozumienia między stronnictwami większości.

ANGLJA I ROSJA.

WIEN 19 (PAT) Jak donosi W. B.K. termin odpowiedzi sowieckiej na notę angielską ma być przedłużony o osiem dni. W Londynie sądzą, że Krassin napotka w Moskwie na opozycje ze strony ekstremistów.

PRZED SPOTKANIEM CURZONA Z KRASSINEM.

LONDYN 19-5 (AW) Następne spotkanie lorda Curzona z Krassinem naznaczone jest na poniedziałek 21 maja.

Krassin ma dać wówczas ostateczną odpowiedź Sowieta, od której zależeć będzie, czy stosunki angielsko-rosyjskie zostaną zerwane.

KATASTROFA SAMOLOTU FRANCUSKIEGO.

BERLIN 19 (PAT) Jak donoszą z Heiligen: Wczoraj wieczorem z powodu uszkodzenia silnika wylądował w pobliżu miasta samolot francuski. Kierownik samolotu został aresztowany przez policję. Pasażerom obywatelom czeskim pozwolono udać się w dalszą drogę. Samolot przy wylądowaniu uległ silnemu uszkodzeniu.

POGŁOSKI O MOŻLIWOŚCI USTĄPIENIA BONAR LAWA.

LONDYN 19 (PAT) Kilka dzienników zajmuje się możliwością ustąpienia Bonar Lawa. W związku z tem biuro Reutersa zamieszcza, że w kołach miarodajnych pogłoski o ustąpieniu uważane są za bardzo przesadne. „Daily Telegraph“ donosi, że Bonar Law powróci dziś z Paryża do Londynu.

DOLAR W NIEMCZECH 52.500 MK.!

BERLIN 19 (PAT) Wczoraj dolar notowano 50 tysięcy marek niemieckich, wieczorem zaś doszedł on do 52.500 mk. niem.

BERLIN (tel. wł.) Za markę polską płacono chwilami do 1.40 marek niemieckich.

WĘGRY CHCĄ PRZEKONAĆ KOALICJĘ O POKOJOWYCH CHECIACH.

RZYM 19-5 (AW) W związku z zagraniczną podróżą węgierskich ministrów podaje Agencja Wolffa, że celem podróży jest przedstawienie koalicji właściwego stanu na Węgrzech, oraz przekonanie kierujących sprawami stanu, że Węgry nie uprawiają polityki

Rokowania polsko-tureckie w Lozannie.

PRZEMÓWIENIE ISMETA BASZY. POS. MODZELEWSKIEGO. UTWORZENIE KOMISJI.

LOZANNA 19 (PAT) W piątek po południu nastąpiło otwarcie rokowań polsko-tureckich. Pierwsze posiedzenie plenarne odbyło się w lokalu delegacji tureckiej. Wzięły w niem udział obie delegacje w pełnym składzie. Ismet basza wygłosił przemówienie, w którym podkreślił ważność chwili, gdy Polska znów będąc panią swych przeznaczeń oraz nowa Turcja przystąpiły do zawarcia układu. Oba narody, mówił Ismet basza, zdawien dawna posiadały wspólną cechę rycerskości, otwartości i szczerości i stworzone są, aby znów porozumiały się i kochały. Naród turecki ożywiony jest szczerem dążeniem nawiązania stosunków ze wszystkimi narodami na podstawie prawa międzynarodowego i ze szczerem zadowoleniem pragnie nawiązać stosunki z narodem polskim ożywionym prawdopodobnie temi samymi uczuciami.

Wyrażając dalej przekonanie, że zasady kierujące polityką rządu angorskiego a oparte na poszanowaniu wzajemnych praw wszystkich narodów zgodne są również z interesem Polski i życząc obu narodom pomyślności i pokoju oraz utrzymywania przyjaznych stosunków, Ismet basza wyraził życzenie osiągnięcia

pomyślnych wyników rozpoczynającej się konferencji.

Przemówienie swe zakończył Ismet basza podziękowaniem pod adresem rządu szwajcarskiego.

Przewodniczący delegacji pos. Modzelewski życzył, aby konferencja wydała pożądane rezultaty oraz dał wyraz nadziei rządu polskiego, że pomyślny wynik rokowań jeszcze bardziej zbliży oba narody złączone tyłu wspomnieniami przeszłości. To zbliżenie obu narodów będzie niewątpliwie czynnikiem pomyślności i rozkwitu zarówno, Turcji jak i Polski.

Pos. Modzelewski zakończył swe przemówienie stwierdzeniem, że jest pomyślną wróżką dla rokowań, iż toczy się one będą na ziemi szwajcarskiej zawsze tak gościnnej dla Polski i wyraził władzom szwajcarskim federacyjnym i kantonalnym podziękowanie za gościnność.

Następnie pos. Modzelewski objął przewodnictwo posiedzenia. Po stwierdzeniu, że obie delegacje posiadają dostateczne pełnomocnictwa przyjęto regulamin, w myśl którego zostaną utworzone trzy komisje: polityczna, prawno-konsularna i handlowa, poczem posiedzenie zamknięto.

awantur, tylko chcą swoją odbudowę jak najszybciej skończyć.

Agencja zapewnia również, że postulaty Węgier znajdują korzystne przyjęcie we Włoszech, gdyż gabinet włoski jest przekonany, iż stopniowe kształtowanie się stosunków wewnętrznych na Węgrzech wpłynie decydująco na utrzymanie spokoju między państwami sukcesyjnymi.

ZJAZD PSYCHJARTÓW POLSKICH.

LWÓW 19-5 (A. W.) W dniu 21 i 22 bm. odbędzie się we Lwowie zjazd psychiatrów polskich, na który zgłosiło swój udział 43 osoby z całej Polski.

ZJAZD FARMACEUTÓW.

WILNO 19-5 (A. W.) Obraduje tutaj w auli uniwersytetu wszechpolski zjazd farmaceutów, rozpoczęty przemówieniem rektora uniwersytetu Parczewskiego.

133-E CIĄNIENIE MILJONÓWKI.

Dziś o g. 1-ej po południu w lokalu Pożyczek państw. odbyło się ciągnięcie 111 milionówki. Z koła wyszedł numer 705.115.

Ziemi Bank Kredytowy w Warszawie

Zarząd
ZWIĄZKU MAJSTRÓW FABRYCZNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Oddział w Łodzi

Pańska № 74, dom własny.

Zaprasza swoich członków na

Ogólne Zebranie Roczne

które odbędzie się w niedzielę dnia 27 maja o godzinie 3-ej po poł. w lokalu własnym.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie
- 2) Wybór przewodniczącego i asesora
- 3) Odczyt protokołu z poprzedn. posiedzenia
- 4) Sprawozdania z działalności Oddziału
- 5) Sprawozdanie kasowe za rok 1922
- 6) Budżet na rok 1923
- 7) Kasa pogrzebowa i zapomogowa
- 8) Wybory do Zarządu i Kom. Rewizyjnej
- 9) Wolne wnioski

(61634)

Polska Ruhra.

Wielkie nadbałtyckie gniazdo przemytników, żyjące z Polski, i pracujące niezmordowanie pour le roi de Prusse, bawiące go chwilowo na wilegaturze w Doorn, wypowiedziało nam wojnę. —

Nie wojnę krwawą, gdzie na polach bitewnych w szlachetnych zapasach rozstrzyga moc i potęga, ale podstępna, podjazdowa, przebiegła okrutną nieubłaganą...

W pierwszym wypadku moglibyśmy w najgorszym razie ledz zwyciężeni, przy obecnych stosunkach wysysa nam krew powoli, spokojnie z niemiecką systematycznością i pedanterją.

Czem jest dostęp Polski do morza, dowiodły nasze ostatnie śmiertelne zapasy z Bolszewją, kiedy to Niemcy zatrzymali wszystkie zapasy amunicji, idące do nas z Francji, zostawiając naszego bezbronnego żołnierza na pastwę czerwonych wampirów.

Piękną kartę wówczas zapisała też i Czesko-Słowacja, gdzie nasi pobratymcy wietrząc już przedwcześnie padlinę, na północ od Cieszyna, znaleźli też tysiące powodów, do zatrzymywania drogocennych przesyłek ze zbawczymi nabojami.

Co wtedy Gdańsk wyprawiał, wprost trudno opisać ale trzeba mu oddać sprawiedliwość nie było łajdactwa, nie było podstępów, którego by nie użył, aby przeciąć nam tą jedyną drogę do naszych sojuszników.

Już ten przykład, powinien by nas pouczyć, czego się możemy, w razie jakiegokolwiek niebezpieczeństwa, spodziewać z tamtej strony, i jak należy traktować tą zmię krzyżacką, dla której dzień naszej śmierci jest oczekiwanym i wysnionym dniem wesela.

Traktat wersalski zagwarantował nam dostęp do morza i suwerenność nad Gdańskiem, — jak ta suwerenność wygląda niech opowiedzą nasze władze w Gdańsku: przedstawiciele afrykańskiej Liberji, mają tam większe prawa, niż „suwerenni“ polacy. —

Już cesarz rosyjski Piotr Wielki, zdawał sobie dobrze sprawę co znaczy „wyrąbać okna na morze“ i jakie ma znaczenie jedyny port morski dla Polski nie trzeba się rozwodzić.

Myśmy to okno dostali, ale dzięki osobistemu wrogowi Polski L. Georgowi było ono już dosyć wąskie i... dobrze okratowane.

Przez ubiegłe trzy lata, dzięki niezmordowanej prasie Senkatu gdańskiego zostało ono zupełnie zamurowane.

Okno na morze pozostało oknem, ale niestety ślepem przez które nietylko nie wnieść nie można, — ale nawet zobaczyć.

Na wszelkie protesty w tej mierze Gdańsk nie odpowiada albo odpowiada dwo ma słowami „Deutsch sreichen“.

Nie może już ulegać najmniejszej wątpliwości, iż dalsza gadanina z nieodrodnymi potomkami krzyżaków, nie doprowadzi do najmniejszych rezultatów, oprócz do dalszego osłabienia autorytetu Polski nad morzem.

Trzeba uderzyć!

To jest nakaz historii. Jeżeli dzisiaj my nie uderzymy — oni nas uderzą nożem w plecy wtedy, kiedy będziemy walczyć z kim innym.

Przykładów, jak się to robi nie trzeba szukać daleko obok Simoraitis w Kłajpedzie.

Polska musi mieć zapewniony dostęp do morza, nawet...kosztem życia kilku tysięcy żołnierzy, bo lepsze to jest niż w przemowym momencie kilkuset lub — tak drogo okupioną niepodległość.

Kwestja Gdańska — jest dla Polski kwestją bytu, wiecznie aktualnym hamletowskim zagadnieniem.

— Być czy nie być? Czyż nie lepiej... być i... bić — zwłaszcza że rząd w tej mierze może liczyć na poparcie całego społeczeństwa, które słyszało już tysiące słamazar-

nych słów, a nie widziało ani jednego czynu?

Powodów prawnych mamy tysiące, a sprowadzają się one do jednego mianownika: niedotrzymania traktatu Wersalskiego.

A w jaki sposób uczy się Niemców do trzymywania umów, należy się... poinformować u generała Degoutte, dowodzącego okupacją nad Ruhra.

Czas na cześć gadaniny minął bezpocześnie — czekamy na czynów stał, na — potężne dźwięki Złotego Rogu Wernyhory.

A. S.

Na bolszewickim żołdzie.

(o) „Dziennik Wileński“ otrzymuje ze źródła bezwzględnie wiarogodnego następujące, sensacyjne informacje:

W końcu kwietnia odbyły się w Wilnie narady działaczy Białoruskich na których poruszano sprawę prawdopodobnego skasowania wyborów do Sejmu i Senatu w województwach Poleskim, Nowogródzkim i Wołyńskim. Dyskusja toczyła się głównie na temat, skąd w razie nowych wyborów zaczerpnąć fundusze na agitację. Rozpatrywano najrozmaitsze kombinacje. Niektórzy proponowali zwrócić się do Łastowskiego. Propozycja ta nie została jednak przyjęta albowiem według informacji posiadanych przez tutejszych Białorusinów Łastowski pieniędzy nie posiada i chce podobno podać się do dymisji. Na żydów i Niemców, jak przy wyborach w jesieni uznano że liczyć nie można. Wreszcie u radzono zwrócić się do Białoruskiego Komitetu Oświatowego w Mińsku i prosić go o udzielenie funduszy na rzekome cele oświatowe. Lecz tu spotkała prosiących bardzo charakterystyczną odpowiedź. Komitet Miński odmówił udzielenia subydjum i polecił zwrócić się z tą prośbą do miejscowego wileńskiego Komitetu Komunistycznego, motywując swoją odmowę tem że petentów nie zna i nie ma pewności czy dane pieniądze będą obrócone na cele agitacyjne i społeczne czy też na własne po-

trzeby proszących. Przy czem zaznaczono że podczas ostatnich wyborów rozmaici działacze białoruscy brali za swoją niby pracę lub też w formie djet sumy które nie odpowiadały całkiem skali zarobków i cenom w Polsce.

Nas w całej tej sprawie interesują przede wszystkim dwa momenty: po pierwsze że miejsce w białorusini w sprawie bynajmniej nie oświadczyli lecz wybitnie politycznej zwracają się o pomoc na zewnątrz, do instytucji działającej za granicami naszego państwa, na terenie wroga nam Rosji bolszewickiej. Powtórze że instytucja ta, mimo niewinnej pozornie nazwy „Białoruskiego Komitetu Oświatowego w Mińsku“, jest również organem zacięciem politycznym o charakterze bolszewickim, skoro odsyła petentów do wileńskiego komitetu komunistycznego, który widocznie jest ściśle z mińskim Komitetem Białoruskim związany, jest niejako jego ekspozytura.

Okoliczność że „towarzystwo“ mińskie nie bardzo ufają wileńskim działaczom białoruskim świadczą tylko w poziomie moralnym tych ostatnich, nie zaprzecza jednak łączności miejscowych organizacji białoruskich zarówno z miejscowymi komitetami komunistycznymi organizacjami za kordonem, w Mińsku. Nie ulega wątpliwości iż po nitce doszlibyśmy do kłębka w Moskwie i Berlinie.

Robotnik nie chce socjalizmu.

(o) Masy robotnicze od szeregu lat oddane były w arenę międzynarodowego żydostwa, opuszczone przez własne społeczeństwo, przez dziwne, tragiczne nieporozumienie.

Zaczęło się to w pierwszym zaraniu obecnego ustroju kapitalistycznego. Nim dawny czeladnik cechowy i parobek pańszczyźniany zobaczyli że są wolni, że mogą wybrać sobie miejsce osiedlenia, rodzaj pracy i pracodawcę — opadł go już pajak żydowski, jako karczmarz, kramarz, sklepikarz, dający „na kredkę“, wreszcie agitator socjalistyczny.

W Anglii, Francji, Włoszech, czy Ameryce robotnik nie miał prawa przynawać się do kultury, cywilizacji, nauki, sztuki, bohaterów i męczenników, prochów ojców, dziadów.

Kazano mu uważać się za jedno z azjatańskich, mongolami w imię „międzynarodowej solidarności proletariatu.“ Musiał wyrzec się własnego społeczeństwa, narodowych bohaterów, męczenników, całej historii własnego narodu,

jego chwały i bólów.

Lud robotniczy częściowo poddał się sugestji, bo tak mu mówili socjaliści, żydzi, żydowska prasa, nauka itp.

Tyrantja ta kończy, się już jednak. Robotnik polski w masie największej, gdzie najwięcej jest żydów, Niemców, najmniej własnych współbraci z innych sfer — robotnik Łódzki, — tak samo, jak i górnośląski, wielkopolski itd. — zaczyna wyzwalać się z tej strasznej sieci pajęczej, — żydowsko — socjalistycznej.

Każde wypowiedzenie się mas robotniczych wybory do Sejmu, Senatu, rad miejskich, magistratów — stwierdzają to ciągle i coraz silniejsze wyzwalamie się mas robotniczych.

To samo dzieje się we Włoszech, Anglii, Francji, Ameryce. Wszędzie tam rzuca się sieć jarzmo socjalistyczno żydowskie.

Robotnik zaczyna swoje wyzwolenie od uwolnienia się z sieci czerwonego pajaka.

Rusini za polską szkołą.

(o) Mimo ukraińskiej agitacji szerzonej na Wołyniu, tamtejsza ludność ruska, zwłaszcza młode pokolenie, okazuje coraz silniejsze dążenie do polskiej kultury, polskiej mowy i polskiej szkoły, tembardziej znamienne, że niema na kresach rządowej propagandy polonizacyjnej, choć była za carskich czasów propaganda rusyfikatorska, a teraz nie próżnuje propaganda ukraińska.

Nastroj ten ilustruje nam garść faktów, drobnych, lecz bardzo znamienitych. Ludność wiejska, która do niedawna zastępowała rodzinne pozdrowienia: „Sława Boh“ lub „Pomaha Boh“ — rosyjskiem „Zdrowstwujić“ teraz bardzo często wita się polskiem: „Niech będzie pochwalony“ aczkolwiek niezatem ani słowa po-

polsku nie umie. Lecz ludność ta pragnie uczyć się po polsku! Małe dzieci garna się do dworków z prośbą, by je uczono po polsku, a zdarzają się i takie wypadki, że dzieciaki na poparcie swej prośby podpisują się... wierszykami polskimi, których zdążyły się już nauczyć i które deklamują bez zająknięcia choć z typowym rusyjskim akcentem.

To żywiołowe dążenie do polskiej kultury należałoby wyzyskać i poprzeć. Dość pracowały różne czynniki w Polsce nad stworzeniem szkodliwych granic między elementem polskim a „narodowościami niepolskimi“ i nad świadomianiem elementów, niekorzystnych dla polskiego narodu w duchu niekorzystnym dla Polaków.

NA MARGINESIE.

Zadania do nagrody.

(Za trafne ich rozwiązanie redakcja przeznaczą dla szczęśliwego trafikanta roczny abonament „Rozwoju“ za uprzednią opłatą przez tegoż prenumeratę w administracji naszego pisma)

Zadanie 1. Jeżeli p. Rapalski dostał za udatne organizowanie strajków order „Polonia restituta“ w kwietniu, a w maju tegoż miesiąca otrzymał miejsce w Elektrowni Łódzkiej, — to wyliczyć kiedy wypadnie tamże najbliższy strajk?

Zadanie 2. Jeżeli Magistrat wytacza sprawę panu Arndtowi o 27 milionów, które tenże zapomniał zapisać w dziale przychodów miasta, to obliczyć za jaką sumę A. może się podjąć budowy gmachów szkół miejskich, aby wyszedł na swoim?

Zadanie 3. Jeżeli Sąd Okręgowy w Łodzi skazuje p. Dobruckiego na 4 lata więzienia, a Warszawa go zwalnia za kaucją 2 milionów, to wyliczyć wiele Warszawa weźmie kaucji, za skazanego na śmierć?

Zadanie 4. Jeżeli członkowie „Deutsch-tumbundu“ w Polsce, płacąc po 4 procent od swoich dochodów uzbierali 1,300,000,000 mk. polskich na popieranie rozruchów antyfrancuskich w Ruhrze, to obliczyć wiele uzbierają za lat 5, na artylerję i gazowe granaty przeciw Rzeczypospolitej polskiej.

Zadanie 5. Stowarzyszenie techników w Łodzi w 1923 nie wyjechało na Wycieczkę do Bydgoszczy. Wiele lat musi upłynąć, i wielu członków tego Stowarzyszenia musi przejść na tamten świat, aby wycieczka była możliwa?

Zadanie 6. Jeżeli w 1919 roku P.P.S. miało 25 przedstawicieli w Radzie Miejskiej, a w 1923 ma 9, to wiele lat będzie miał ich Aleksy Macedoński, kiedy zostanie ostatnim Mohikaninem?

T.

Naj żydowsi.

Przed kilku dniami, pisze „Gazeta Poranna“ na ulicy Podwale, jakiś wynędzniały wyrobnik polski ciągnął wózek pełen skrzyń, na których siedział żyd, żyd uśmiechnięty, rozglądający się tryumfalnie w koło, jakby na urągawisko. Polak, zgięty we dwoje, spocony, dotykający w wysiłku prawie twarz, ciągnął najzdrowszego żyda w siłę wieku.

Na zwróconą uwagę przez posterunkowego żyd odpowiedział hardo: „ja mu za to płacę“ i pojechał dalej, nic sobie z tego nie robiąc.

Do powyższego obrazku nie prawie dodać nie trzeba, mówi on sam najlepiej za wszelkie

komentarze. My, Polacy, spełniamy we własnym kraju funkcję szabes-gojów, a utuczone żydowstwo śmieje się z nas i laskawie pozwala nam ciągnąć swój wóz, bo ono ma pieniądze i płaci...

Najwyższy już czas, abyśmy wyzwolili się z pod jarzma ekonomicznego żydów i aby Polak nie musiał ciągnąć taczek Judy.

Wszak istnieje w Polsce ochrona zwierząt nawet koń dorożkarski otoczony jest opieką, czyż możliwym więc jest, aby upadający z braku sił polski wyrobnik ciągnął żyda.

Stanowczo potrzebne jest w Polsce prawo opieki nad polską większością.

Groźba natury.

Pod tym tytułem pisze Ignacy Grabowski w „Gazecie Bydgoskiej“: Wyczytałem dwie cyfry, które muszą pozostać w pamięci.

Pierwsza, to statystyka przestępstw za lata 1921 i 1922. Okazuje się, że w roku ostatnim było przestępstw (przeważnie kradzieży) 860,000 (okragło) w porównaniu do 330,000 roku poprzedniego. Czyli 2 i pół razy więcej. Czy to rozwój, postęp, rozbudowa?

Druga cyfra, to statystyka zgonów, w Warszawie na gruźlicę. Żydów umiera w porównaniu do chrześcijan tylko część szósta, na 72 — dwunastu, a według zaludnienia przypadałoby 24. Czyli, że suchotniczość wśród ludności naszej w Warszawie jest dwa razy większa, niż wśród żydów. Czy to rozwój, postęp, rozbudowa? No tak „rozbudowa“ kradzieży i ludności żydowskiej.

Przytoczyliśmy fakty, których ogół nie widzi, których ocenić nie może. Wszyscy widzą wzrost drożyzny i obywatelskość monety, ale tej groźby natury, groźby moralnej i fizycznej tego upadku uczciwości i stanu zdrowotnego u Polaków nie dostrzegają w potoku życia. Trzeba te cyfry utrwalić w głowach ogółu polskiego, aby wiedzieć, z jakim rządem dotychczas miał do czynienia i dotąd ma. Na mniejszościach narodowych oparty, no tak, więc logicznie: niechaj Polacy uczą się kraść i umierają na suchoty. A mniejszość narodowa będzie pałowała, tuczyla się i rozmnażała. Nie bolszewizmem zniszczyć ale lajdactwem codziennym, ścisaniem warunków istnienia, daniem sposobności do rozwinięcia złych instynktów, naturalnych w człowieku. Święty ten nasz naród, że jeszcze jest taki, jak jest, pod rządami demoralizacji celowej.

Żydzi w Polsce działają głównie przez masonów, podstawiając ich na ważne figury polityczne i popierając. Rozum masonowski, który ostatnimi czasy zamienił się w najordynarniejsze karierowiczostwo i cyniczną powolność na niedomagania powojenne. Oto zmniejszyć

plodność, to jest ilość urodzin. Zarazem jest to strzał do dwóch mający naraz. [Atak na rodzinę chrześcijańską. Czyli, że ma się zniwieczyć ludność np. polską, a żydowska niechaj się powiększa, jak chce, bo przecież żydzi nie głupi słuchają masonów. Rząd mają nad sobą — kahałów, nie gabinety p. Sikorskiego.

Więc kradnijmy i umierajmy na suchoty! Niechaj nam przytem śpiewają kołysankę: o „naprawie“, o rozumie stanu, o koniecznościach politycznych państwa. Byle zyskać na czasie, zwlekać, rozlamywać jedność narodową, tymczasem niechaj gangrena moralna i fizyczna toczy dalej. Już na sto dzieci szkolnych 40 używa alkoholu. Gdzież pan minister zdrowia Chodźko? Czy jest po to, aby nie był tam, gdzie potrzeba?

Wobec takich spraw źle załatwionych, spraw wagi zasadniczej p. Sikorski, aby utrzymał się przy władzy, chce uniemożliwić narodową większość parlamentarną przez „przekabacenie“ ziemian poznańskich i robić z nich Baworskich drugiego sejmiku. Stara zasada austriacka.

Ładnie na takiej zasadzie wyszła Austria. Requiescat in morte. Natura niszczy takie anomalje.

Bohaterska „Atlantoda“.

Przed kilku miesiącami podziwialiśmy w kinie piękną fantazję Pawła Benoit — „Atlantoda“, opiewającą żywot i miłość pięknej Antinei, królowej dzikiego Hoggaru. Mało komu wiadomo, że w tym romansie jest trochę prawdy, może nie tak pięknej, jak nam to przedstawił autor, ale zgodniej z rzeczywistością.

Hoggar przestał być krainą baśni, bo wiem francuzi założyli tam posterunek wojskowy i stała komunikacja z In-Salah.

W oazie Tamanrasset zamieszkuje piękna księżniczka tuaregów, którą oficerowie przewalili Antinea. Jest to wysoka brunetka o niebieskich oczach. Ciało ma białe, wypieszczone kosmetykami paryskimi, przywożonymi przy każdej okazji z Francji.

Antinea mówi biegle po francusku, gra na gitarze i śpiewa. Miała już męża, bardzo walecznego.

Wszystcy komendanci posterunku obawiali się jej wyglądu, a zmiany w dowództwie zdarzają się często, bo nikt na tem pustkowiu długo nie wytrzyma ze względu na zabójczy klimat.

Księżniczka nie jest krwiożerczynią i nie zagnęła do Hoggara, jak to przedstawił autor. Miała Antinea zagna ze smutkiem młodego porucznika, gdy ten ją porzucił, a potem stała się wierną przyjacielką drugiego.

Na tem tem powstała powieść Benoit.

Kalejdoskop światowy.

Obelisk Karnaku — Złodziej w wielkim stylu — Esperanto na usługach sowietów — Chłopi rosyjscy szukają rajów.

Zainteresowanie, jakie wzbudziły ostatnie odkrycia w Egipcie, zwróciły ogólną uwagę na fakt, jak mało posiadamy wiadomości o sposobach, jakimi starzy Egipcjanie przynosili materiały budowlane i stawiali swe olbrzymie pomniki. Ten problem od dawna zajmował uczonych i zdaje się, że jednemu z nich udało się odkrycie wynalazku identycznego z tym, który starzym Egipcjanom służył przy ustawianiu obelisków. Mr. R. Engelbach, główny inspektor zabytków Górnego Egiptu, w wywiadzie o swoim odkryciu:

„Podczas moich prac około wykopania niedokończonego obeliska w Asuan, zajmowała mnie kwestja, w jaki sposób ustawiono ogromne obeliski, nieraz w podwórzach mniejszych niż długość obeliska, a to bez pomocy żorawi, lin lub dźwigni.

W papyrusach egipskich znalazłem tylko następujące fakty: Zestawione z cegieł spadziaste koło nie było u Egipcjan rzadkością, a w papyrusach znajdowano specjalne ich dźwignie

i ilości użytych cegieł. W tym samym papyrusie jest wzmianka o używaniu piasku przy ustawianiu obelisków. Jest prawie pewnym, że używano walców i dźwigni. Ogromne ilości ludzi, czasem aż 10—tysięcy, stawało do transportu przedmiotów mniej ciężkich niż obeliski. Kręcenie lin było sztuką znaną i rozpowszechnioną. A ponieważ obeliski ustawiono w podwórzach mniejszych niż długość obeliska, musiano je spuszczać z góry, a nie ustawiać. Dałem sobie wybudować drewniane koło, w kształcie zbliżone do tunelu, schodzące aż do podstawy obeliska. Dno tunelu jest tylko trochę szersze niż podstawa obeliska. Tunel jest wypełniony piaskiem, który uchodzi bocznymi rurkami w chwili, gdy obelisk kładą w koło. Gdy obelisk, umieszczony prawdopodobnie pierwotnie na sankach, spoczywa już w tym sztucznym tunelu, który obejmuje go aż do podstawy, powolnie wznosi się cała piramida ustawiana na właściwym miejscu. W modelu tym zbudowanym według obeliska z Assuan część drewniane go tunelu zastąpiona jest ścianą szklaną, pozwalającą studjować pozycję obeliska podczas ustawiania.

Policji paryskiej udało się wreszcie, po długich a mozolnych poszukiwaniach, dostać w swe ręce przywódcę międzynarodowej szajki kradzieży biżuterji hotelowych, złodzieja

kradzieży biżuterji i t. d. Przywódcą tym jest niejaki William Warren, pochodzący z Kopenhagi, a mający za sobą „wspaniałą“ karierę złodziejską we wszystkich częściach świata.

Około miesiąca temu aresztowała policja paryska ośmiu jego spółników, co ją na jego ślady doprowadziło. Warren mieszkał w pierwszorzędnym hotelu, z którego wyjechał w początkach kwietnia b. r. do Nicei własnym samochodem, kupionym za 2500 funtów szterlingów. Z Nicei, gdzie policja zaczęła nastawać na niego, uciekł do Biarritz, a stamtąd przez Orlean pojechał do Paryża.

Policja czekała na niego przed hotelem i gdy tylko opuścił samochód, aresztowano go i poddano razem z „przyjaciółką“, która mu towarzyszyła, rewizji. Przy nim nie znaleziono nic podejrzanego. Natomiast „przyjaciółka“ okazywała się formalnie kosztownościami.

Dokonana w samochodzie rewizja dała nadspodziewany wynik. Znaleziono tam zaszyte w poduszkach siedzeń: biżuterję, czeki na rozmaite banki francuskie i hiszpańskie, stopy akcje rozmaitych przedsiębiorstw, tudzież gotówkę 20.000 funtów szterl.

Do bandy, na czele której stał Warren, należeli „specjalisci“ do rozmaitych galezi zbrodniczego. Podobny jej oddział tworzyły kobiety w liczbie ośmiu. Ich kierowniczką była

Listy krakowskie.

(Od własnego korespondenta)

Potężne wrażenie polskiego Akropolu na generale, Marszałku Fochu. — Nowy gość angielski Lord Cavan. — Stosunki zdrowotne w Krakowie. — Dokoła trzeciej bomby. — Na giełdzie politycznej żydowskiej i naszej... — Wiosenne nadzieje.

Kraków, 25 maja

Poza serdecznymi objawami Krakowa wobec Marszałka Focha, poza serdecznym przyjęciem, wypada zanotować fakt niezwykłego wrażenia Wawelu, polskiego Akropolu, na Marszałku. Mimo, że sam gmach dopiero przywracają do możliwego wyglądu, Akropol, istotny wyraz wielkiej sztuki wieków, musiał olśnić Wielkiego Francuza, który miał powiedzieć, że „naród, mający taką kulturę przeszłości, ma pełne prawo do wielkiej przyszłości...“ Wawel skupia w sobie prastarą budowę nie tylko stylów ornamentyki, ale i paleontologii na ziemiach Polski, więc nie dziwnego, że oko kultury europejskiej dojrzy tam i wielką tradycję i wielką przyszłość, która ma z czego czerpać. Ziemię polskie mają tych skarbów tysiące, Niemcy chcieli to przecież do skarbów Berlina, Austria kradła z naociecz rozwartych dla niej skarbów w Polsce, nie mówiąc o Eremitaży w Petersburgu, który 95 proc. eksponatów miał (w katalogach „rzekome darowizny!“ skradzionych w Polsce! a przecież „uszły cało“ przed tymi złodziejami, jeszcze przebijające szczątki! Te imponują zagranicę! Zapewne: Haeckerzy oddaliby je na pastwę zaborcom; Wilhelm mówił, że pomnik jego stanie w Krakowie, zamiast może... grunwaldzkiego! Haeckerzy zbieraliby składki, boć to przyjaciel ich od serca... Klaniałi mu się w pas, żydzi wprost szaleli z radości, gdy miał Wilhelm przejeżdżać przez Kraków to też przedstawiciela Republiki, Marszałka Focha witali oschle; na szczęście nie dopuściła polska publiczność, aby Kazimierz, Stradom, Haeckerzy etc... stawali w pierwszych szeregach! Kruszą się jednak już i te palestyńsko—sjońskie apetyty żydów w Polsce. „Ozas“, weszac „większość narodowa“, zmienia chorągiewkę i zaczyna „mniejszościom“ narodowem prawie Kazania... Zdaje się, że i na Estreichera podziałały słowa Marszałka na Zamku! — — —

Nieuleczalni, megalomani z N.K.N'u ich jeszcze nie słyszeli, bo mają w uszach „inne dźwięki“ austriackich królów, pruskiego, którzy zawsze ich po „lokajsku“ traktowali: „serdecznie!“ — — —

W każdym razie Kraków oddział polskością na Focha, toteż te stare i nowe incydenty głupoty, czy sjońsko—palestyńskiej ambicji, schodzą do brząków miedzi i cymbałów...

Pozostaje — jak spż Zygmunt, słowo Wielkiego Marszałka, słowo podziwu i zarazem szczerego entuzjasmu, a to kropi nas w chwilach, gdy pewne elementy chciałoby inaczej, na niakorzysć Polski. — — — Głosy schyłkowe politycznych nie wchodzą, na szczęście w rachubę!

Odwiedził Kraków i Lord Cavan wraz ze swiątą i swą małżonką, cesarski szef armii angielskiej. Również i temu zaimponował Kraków, armia polska i bogactwo narodu, który w czterech latach niepodległości, gdy jeszcze miał zwalczyć w 1920 „bolszewików“, a obecnie sporo niedomagań z powodu zaborów, na każdym polu znaczący w pełni odrodzenie; fakt, że przecież tym objawem, zdumieni cudzoziemcy, nie szczędzą Polsce pochwał, czy też entuzjastycznych artykułów w życzliwej nam prasie. Ten ton przemawiać zaczyna i z angielskiej prasy, dotychczas w rezerwie wobec nas! W otoczeniu Lorda Cavana byli przedstawiciele prasy angielskiej, więc i oni coś powiedzą odmiennego od pesymizmu „Manchester Gwardjanu“... Czytamy go, mając wrażenie, że czepie o Polsce wiadomości: „Vossische Zeitung“ lub z „Muencheuer Neueste Nachrichten“, które tak pragnęły zniemczenia Polski w czasie wojny! —

Straszne są zdrowotne stosunki w Krakowie. Zdaniem byłego ministra zdrowia, Kraków po Madrycie, jest miastem z największym procentem gruźlicy. Procent ten znaczący też i śmiertelność, głównie z powodu suchot. Tutaj dolewają oliwy i sprawy mieszkaniowe, malaryczna okolica, brak większych parków, a i higiena dużo, dużo zostawia do życią... Oj! ta higiena: gdyby ktoś widział ją w niektórych szkołach krakowskich! Nie dają nawet pojęcia, w jakich warunkach szczepi się wprost lasecznika gruźlicy... Tutaj nie bajki, ale prawda otwiera oczy strasznej, przerażającej rzeczywistości. — — —

Trzecia z rzędu bomba, a z nią aresztowania niewinnych akademików, zdradza zbyt anormalne objawy naszego życia! Terror „czarnej ręki“ i terror socjalistycznych dmuchawek, naganek na sfery narodowe! — — — Wrócimy do tej sprawy w osobnym liście!

Giełda polityczna, żydowska zaczyna spadać raptownie, gdy polska, niezmiernie zwyżka dolara, franka, bierze górę w normalnym na przyszłość rozwoju narodowym! Może się raz pchają te wszystkie: smaliki i korniki (pisso-dini-et ipidae!) — polityczni szkodnicy z „Naprzodu“, „Ozasu“, „Nowego Dziennika“ czy enkaenowej „N. Reformy“... Na razie żerują i czyhają na szkodę narodową, wywlekając arsenały argumentów za jej zburzeniem!

Wiosna przystroiła Kraków zielenią, kwieciami, stwarzając atmosferę Rzymu, północnych Ateń polskich, lubo Jeruzalem, nie jak w poezji Ujejskiego w opiewanym, natchnionym

poemacie Krakowa, ale dzisiejszym, żydowskość sieje zbytnio zapach cebuli i czosnku, „nardu i szafranu“... Tłumi ten zapach rozkwitły w grobach kwiatów, kasztan, a brzo gałęzie, uginające się od kwiatów, ratują polskość Krakowa, plant gdzie żydzi przeniesli Ghetto, jakby gdzieś w polskiem... Jeruzalem — — — pod polskie niebo! — — — Może na krótko: nadzieja! — — —

Podwawelski.

Czy kobieta jest zagadką?

Głos Angielki Dorothy Dix.

„Kobieta jest wieczną zagadką“. „Nikt nie może wiedzieć, co kobieta myśli i chce“. Takie wynurzenia słyszymy często od mężczyzn, i odziedziczą je synowie po ojcach, tak, że wiara w „sfinksa“, przedstawiającego pleć piękną, stała się już pewnikiem. „Czy kobieta jest zagadką?“ zapytuje Dorothea Dix w pewnym angielskim piśmie i prawi należyte kazanie mężczyznom, którzy potwierdzają to pytanie. Gdyż wedle jej zdania wiara w tajemniczość istoty kobiecej jest tylko wynikiem lenistwa myśli i wygody mężczyzn. „Gdy kobieta wychodzi za mąż“, pisze ona „pierwszą rzeczą, którą robi po złożeniu welona ślubnego, to dokładne przestudjowanie charakteru i właściwości męża. Bada ona jego dobre i złe strony, troszczy się o to, co on lubi a do czego czuje wstręt, li czy się z jego próżnością i humorem. Wkrótce wie wysmienicie, jak ma się z nim obchodzić, i gra na nim, jak wirtusz na harfie. Umie go owinąć sobie koło palca. Gdy jednak ożeni się mężczyzna, nie zadaje sobie wcale trudu zagłębiania się we właściwości żony; nie troszczy się o jej kaprysy, ani o jej cnoty i słabości, lecz bierze ją jako coś danego mu, co trzeba już znieść takim, jakim jest. Wierzy on w „wielką zagadkę“, jaką ma być charakter kobiety i wiara ta przeszkadza mu uczynić jeden krok, by rozwiązać zagadkę, by znaleźć klucz do istoty żony. Tym zwrotem jednak o niedocięzionej tajemnicy natury kobiecej ukrywa mężczyzna tylko swoją głupotę i lenistwo. Nie robi on wcale wysiłków, by zrozumieć żonę, po nieważ jest to dlań niewygodne.

Gdyby mężczyźni zrozumieli, że od lepszego wniklecia w skłonności żony zależą spokój i harmonja w małżeństwie, zdobyłby się przecież na to, by studjować nieco kobiety, i poznałby wnet, że jest dlań o wiele korzystniejszem, gdy nie uważa swej żony za „niezbadaną krainę“, lecz gdy się oswoi z tem wcale nie tak mało interesującym polem. Większość mężczyzn pozostaje jednak przez 30 i 40 lat wojny małżeńskie zawsze przy twierdzeniu, że kobiety są zagadką, a ich żona jest szczególną zagadką, i nie przyjdzie im wcale na myśl, by raz spróbować rozwiązania zagadki.

właśnie owa „przyjaciółka“ Warrena nazwiskiem Ludwika Sidky. Wnioskując ze znalezionych przy Warrenie dowodów na nadany w rozmaitych punktach bagaż kolejowy, przypuszcza policja, iż w tym bagażu znajdują się formalne skarby skradzionych kosztowności, serwisów, futer i t.p.

Szajka Warrena nie zabiła nigdy nikogo, nie okradła tylko ludzi bogatych, czem szczyli się jej przywódca, liczący obecnie lat przeszło pięćdziesiąt i mający wygląd skończonego dzentelmana Anglika.

Sowiety nie omieszkują wyzyskać niźszego, co by mogło posłużyć im do celów propagandy. Ostatnio, jednym ze środków, jakim się posługują, jest język międzynarodowy, wynaleziony w Warszawie przez dra Zamenhafa, którego to imieniem nasz czerwony parlament uczcił ulicę Rozwadowską.

Z okazji pięciolecia istnienia przesławnej republiki sowieckiej, rosyjskie stowarzyszenie esperantystów wydało dzieło zbiorowe, w którym apotezuje działalność czerwonych władców Rosji.

Dzieło to, p. n. „La Kvinjaro de Sovietianoj“ wydano w ilości 4000 egzemplarzy, by je rozpowszechnić zagranicą.

Dzieło zawiera liczne ilustracje, wyobrażające pięknie i estetycznie etapy rozwoju i dzia-

łalności „kulturalnej“ sowieków.

Opisuje ono walkę, jaką sowiecy przeprowadzają z „burżuazją“ światową w obronie rzekomo uciskanego robotnika.

Na pierwszym miejscu książki są portrety Lenina, Swerdłowa, Trockiego, Lunaczarskiego, Enoukidze i innych.

Znajdują się tam również odbitki fotograficzne uroczystych epizodów z pobytu delegacji bolszewickiej w Lozannie, Genewie i t. d.

Wydawcy zerupowali nader zrećmie wszystko to, co może przemawiać na korzyść sowieków, unikając starannie oświetlenia wypadków, któreby rzuciły cień na rządy czerwonych.

Trzy tysiące egzemplarzy tego dzieła Komitet wydawnictwa przeznaczył do rozpowszechnienia za darmo w krajach o niskiej kulturze, na wschodzie.

Mimo wszelki ucisk rządu sowieckiego życie religijne w Rosji nie zostało dotąd zgnięciono, owszem rozwija się dalej, czego dowodzą opisy dzienników rosyjskich, powtarzane przez londyński „Manchester Guardian“.

Z opisów tych dowiadujemy się, że w okolicy Rostowa nad Donem pojawił się w ziemie we wsiach mężczyzna, który mianował się Jezusem Chrystusem, a odziany tylko w loszu-

le wedrował boso po śniegu i wygłaszał wszędzie kazania. Znalazł on licznych wyznawców, którzy szli za nim. Gdy ruch ten przybierał coraz większe rozmiary, człowiek ów został aresztowany przez bolszewików, przyczem okazało się, że jest to kozak nazwiskiem Antonów, który był dawniej żołnierzem w białej armji.

„Wiadomości robotnicze“, prowincjonalne pismo rosyjskie opowiada, że bolszewicy usiłowali na jednym ze zromadzeń przekonać chłopów, że niema wogóle ani Boga, ani raju. Odpowiedział na to Stefan Kolpakow ze wsi Nowaja Wieruga w imieniu wszystkich zromadzonych chłopów:

„Nie wierzymy w wasze naukowe brednie; poczyniliśmy przygotowania, by wysłać gromadę wiernych na wiosnę nad brzegi Eufratu i Tygru, iżby się tam upewnili o istnieniu raju“.

Niekiedy ludzie sowieków wykorzystują prześladowaną przez się zasadniczą religję, o ile odpowiada ich celom. I tak np. bolszewicki „Syndykat ziarna“ sprzedawał chłopom obrazy świętych aby zmusić ich tem do oddania ziarna; obraz Chrystusa sprzedawany był za 5 rubli z r. 1923, figurka św. Mikołaja zaś za 12 rubli. „Prawda“ wspomina z ironją o powrocie komunistów do stóp dawnych popów.

ZYGZAKI

Niebezpieczny świadek.

Decyzję p. prez. Rzewskiego na wniosek kierownika Wydziału Obrachunkowego żyda J. Friedmana naczelny kontroler magistratu p. H. Paulus został wraz z pomocnikiem usunięty ze swego stanowiska i przeniesiony do wydz. zdrowotności. Pan Paulus, będąc blisko 6 lat kontrolerem magistratu znał wszelkie przychody i wydatki tej instytucji.

Prawdopodobnie przy zbliżającej się zmianie zespołu magistrackiego p. Paulus byłby niezłym wygodnym świadkiem.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Niedziela, dnia 20 maja Zesłanie Ducha Św.

Wschód słońca o. 4 m. 55

Zachód s. 8 m. 30

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 13)

„R H Inżynier” wiecz.

Filharmonja (Dz. elna 20)

„Luna” (Przejazd 1)

„Charlie Chaplin”

„Casino” (Piotrkowska 67)

„Hrabina Paryża”

„Odeon” (Przejazd 2)

„Powrót Odyszeusza”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Jej pierwsza miłość”

Miejska Biblioteka Publiczna (Andrzeja 14)

otwarta codziennie od 3—9 wiecz.

Kalendarzyk historyczny.

1648 Zgon króla Władysława IV w Mereczu.

1634 Mocą traktatu zawartego w Polańowie

Władysław IV rzeka się rozceń do Korony cesarskiej

Do dzisiejszego numeru dołączamy „Ilustrowany Dodatek Literacki”.

Wiadomości bieżące

— Pierwszy dzień tygodnia Czerw. Krzyża.

Dziś, w pierwszy dzień „Tygodnia Czerwonego Krzyża” o godz. 8-mej r. odegrana zostanie pobudka, obwieszczająca o rozpoczęciu się „Tygodnia”. O godz. 8-mej r. nabeżństwo w kościele św. Krzyża na intencję pomyślnej zbiórki, odprawione w całym Państwie.

O godz. 3-ciej Wielkie Zabawy Ogrodowe we wszystkich parkach Miejskich orkiestry, klubów sportowych, występy chórów i inne atrakcje. Wejście mk. 1000.

Pozatem kwesty i wpisy na członków T-wa przez harcerzy.

Szczegółowy program można znaleźć na plakatach.

— Przegląd roczników 1900, 1901 1902.

(pap) W dniu 10 czerwca r. b. rozpocznie się w P. K. U. przegląd mężczyzn roczników 1900, 1901 i 1092, którzy otrzymali z jakichkolwiek powodów odroczenie służby wojskowej. Wcielenie tych roczników do szeregów nastąpi w grudniu r. b.

— Poczta w święta.

(bip) Dziś w pierwszy dzień Zielonych Świątek urzędy pocztowe będą nieczynne, za wyłączeniem wydziału listowego (Przejazd 38 I-sze piętro) w którym adresanci mogą otrzymywać przesyłki pocztowe i gazety.

Dnia 21 maja w II-gi dzień świąt urzędy pocztowe będą czynne od godz. 9-ej do 11-ej rano.

— Przegląd rezerwistów 1883 i 1899.

(pap) W dniu 1 lipca r. b. rozpocznie się przegląd roczników 1883 i 1899, t. j. wszystkich mężczyzn tych roczników, którzy na zebraniach kontrolnych zostali wciągnięci na listę Nr. 3 lub dla jakichkolwiek powodów nie stawili się.

Zasiłki dla rezerwistów.

DOTYCHCZAS WYPŁACONO 100.922.000 MK.

Do dnia 18 maja 1923 r. zgłosiło się do Wydziału Opieki Społecznej 885 petentów z prośbą o przyznanie im zasiłku.

Z liczby powyższej dotychczas załatwiono ostatecznie 793 zgłoszeń, przyczem 477 petentom wydano orzeczenia, na mocy których zasiłki powinny być wypłacone im przez pracodawców, 316 osobom zasiłki wypłacono z funduszy Skarbu Państwa.

Ogólna suma wypłaconych dotychczas przez Wydział Opieki Społecznej zasiłków ze Skarbu Państwa wynosi 100.922.000 marek

Pozostało niezadowolonych 92 zgłoszeń, z których 14 jest jeszcze kontrolowanych, pozostałe nie są załatwione z przyczyn

ny niezgłoszenia się petentów, po odbior orzeczeń.

Do dnia 17 maja 1923 roku wpłynęło ze strony pracodawców 80 rekursów, z których 34 po skontrolowaniu odesłano do Komisariatu Rządu, 2 zwrócono rekurentom z powodu expiracji terminu na podanie rekursu, zaś pozostałe są kontrolowane i będą w najbliższych dniach skierowane do Komisariatu Rządu.

Z dniem 11 maja r. b. Wydział Opieki Społecznej przystąpił do przymusowego ściągania zasiłków od opornych pracodawców. Dotychczas polecono Sekwestraturze Miejskiej ściągnąć zasiłek od 14 pracodawców.

W obliczu strajku stróżów.

WE WTOREK ZAPADNIE OSTATECZNA DECYZJA

Wczoraj o godz. 10 rano w inspektora cie pracy III okręgu miało się odbyć posiedzenie Komisji Połubownej, zwołanej celem żegnania grożącego Łodzi bezrobocia dozorców domowych. Na konferencję przybyć mieli przedstawiciele związku dozorców oraz przedstawiciele obu stowarzyszeń właścicieli nieruchomości. Ci ostatni na konferencję nie przybyli, natomiast oba stowarzyszenia właścicieli nieruchomości nadesłały pisemne wiadomości, zawierające oświadczenie, że na konferencję z dozorcami w sprawie ewen-

tualnych podwyżek dla dozorców domowych nie przybędą dotąd, dopóki nie zostanie zniesiona ustawa o ochronie lokatorów.

Inspektor Wojtkiewicz oświadczył delegatom związku dozorców, że we wtorek udzieli związkowi, ostatecznej odpowiedzi w przedmiocie wyboru owej komisji, która zamierza zwołać w czasie jaknajbliższym.

Prawdopodobnie obecnie we wtorek dozorczy odbędą ogólne zebranie, na którym powezną ostateczne decyzje wobec stanowiska właścicieli nieruchomości.

— Nowa taksa dorożkarska.

(pap) Na skutek podania Związku Dorożkarzy i zgodnie z wnioskiem wydziału handlowo-gosp. magistrat zatwierdził nową takse dorożkarską według stawek następujących:

a) Za kurs w mieście Mk. 5000 — w dzień (Mk. 6000 — w nocy).

b) Do stacji Łódź - Fabr. lub z niej do miasta Mk. 6000 — (7000).

c) Do st. Łódź - Kal. lub z niej do miasta Mk. 10,000 — (12,000).

d) Z jednej stacji na drugą Mk. 12,000 — (14,000).

e) Z centrum miasta na kresy i odwrotnie płaca od umowy.

Bagaż do 25 kłg. — bezpłatnie i ponad 25 kłg. dodatkowa opłata 1500 mk. Pora nocna liczy się od godz. 10 wiecz. do godz. 6 rano.

— Miejski podatek szkolny.

Na posiedzeniu w d. 18 b. m. Magistrat przyjął po zatwierdzeniu przez M. S. Wewn. statut miejskiego podatku szkolnego i na opiekę społeczną. W zależności od sumy rocznego dochodu płatnicy są podzieleni na 18 klas. W I klasie (od 1 do 2 milionów roczn. doch. (sawka podatkowa wynosi 15.000 Mk., w XVIII klasie) ponad 60 milionów roczn. doch.) 3.000.000 Mk.

— Dom inwalidów w Łodzi.

Zarząd Powiatowego koła związku inwalidów wojennych Rzeczypospolitej Polskiej w Łodzi, pragnąc dać szerszemu ogółowi społeczeństwa sposobność do spełnienia swych obowiązków wobec ofiar wojny, a zarazem dać sposobność ogółowi do stworzenia instytucji, która ma być pomnikiem chwały społeczeństwa łódzkiego, urządziła w dniu 31 maja r. b. kwestę i dwutygodniową sprzedaż nalepek na rzecz fundacji „Domu Inwalidów w Łodzi”. Organizacyjne posiedzenie komitetu budowy „Domu” odbędzie się w środę 23 maja o godz. 7 wieczorem, w lokalu własnym, Gdańska 57.

Na zebranie zaproszono 30 stowarzyszeń. — „Okopowe” Hallerczyków z frontu francuskiego.

„Biuro Oszczędności b. żołnierzy a. g. H. przy Dep. VII Int. M S Wojsk, likwidując swe zadania, zawiadamia, że z dniem 15 czerwca br. przestaje załatwiać ewentualne pretensje byłych Hallerczyków do wypłaty zaległego okopowego z frontu francuskiego.

Jeżeli więc pomiędzy b. żołnierzami b. Armii gen. Hallera są jeszcze tacy, którzy roz-

czą sobie pretensje z powyższego tytułu i posiadają na dowód żądań książeczki „Carnet de Pecule” ze znaczkami stempłowymi z napisem „Pecule Guerre”, winni oni zgłosić się niezwłocznie w myśl rozporządzenia Dziennika Rozkazów M S Wojsk. Nr. 14.21 poz. 291, przez właściwe powiatowe Komendy Uzupelnień do odpowiednich DOK celem realizacji książeczek. Po dniu 15 czerwca br. władze wojskowe polskie żadnej pretensji z tytułu zaległych należności za okopowe z frontu francuskiego realizować nie będą i petenci zmuszeni będą dochodzić praw swoich bezpośrednio u władz wojskowych francuskich.

— Interwencja w sprawie zatargu u Pozn. znańskiego.

Na skutek interwencji posła Waszkiewicza u ministra pracy i opieki społecznej Darowskiego w sprawie rozporządzenia o urlopach robotniczych i pracowniczych w przemyśle — rozporządzenie to ukaże się w pierwszych dniach przyszłego tygodnia. Wten sposób sprawa poszczególnych zatargów o urlopy zostanie definitywnie rozporządzeniem władz załatwiona.

Poseł Waszkiewicz interwenjował także w sprawie regulaminu fabrycznego w fabryce I. K. Poznański.

— Składowe od przesyłek pocztowych.

Na skutek starań Stowarzyszenia kupców polskich, warszawska dyrekcja poczt i telegrafów zarządziła następującą zmianę w obliczeniu składowego: Awizy paczek zagranicznych oraz adresy przesyłkowe znaczące będą oddziały pocztowe (a nie główny urząd pocztowy jak dotąd) dniem wydania zawiadomień listonoszom. Oprócz zasadniczych 3 dni, wolnych od opłaty składowego, pomijane będą w obliczeniu również te niedziele i święta, w których normalna służba doręczeń nie jest wykonywana.

— Koniec roku szkolnego w szkołach powszechnych.

(bip) Rok szkolny w szkołach powszechnych zakończony zostanie w dniu 28 czerwca. W r. b. celem umożliwienia rozpoczęcia normalnej pracy w szkołach łódzkich z początkiem roku 1923-24, zapisy dzieci szkolnych będą przeprowadzane w końcu b. r. szkolnego. Przy zapisach tych komisje powszechnego nauczania oprze się na wykazie dzieci w wieku szkolnym, sporządzonym w kwietniu b. r.

W dniu 18 maja b. r., po dłuższych cierpieniach, zasnęła w Bogu, opatrzona Naświętższymi Sakramentami, nasza ukochana, serdeczna, trąskliwa matka, teściowa, babka, siostra i ciotka

S. † R.

JÓZEFA BITDORF

z LESZÓW

przeżywszy lat 65.

Wyprawienie drogich nam zwłok nastąpi dnia 21 maja r. b., t. j. w poniedziałek, o godzinie 4 po południu z domu żałoby, przy ul. Napiórkowskiego 61 (dawniej ul. Staro-Zarzewska), na stary cmentarz katolicki, na które zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych, pozostała w nieutulonym żalu

807b)

RODZINA.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim którzy oddali ostatnią usługę synowi naszemu

S. † P.

Władysławowi Schröterowi

w szczególności ks. pastelowi Superstendentowi Appgestainowi, ks. pastelowi Kępczowi, dyr. B. Braunowi, p.p. Nauczycielom, oraz Kolegom za poświęcone trudy i okazanie tyle serca i uczucia, Nowo Rokickiemu Chórowi kościelnemu, Rudzkiej Straży Ogniowej Ochotniczej, Robotnikom, oraz wszystkim krewnym, przyjaciołom, i znajomym za słowa pociechy i złożone kwiaty ślęmy z głębi zbolęłego serca serdeczne „Bóg zapłać“.

810k)

RODZICE

— Konkurs nauczycielski.

(bip) Kuratorjum okręgu szkolnego Łódzkiego zarządziło konkurs na posadę kierownika szkoły dla dzieci moralnie zaniedbanych.

Kandydaci na to stanowisko winni być zawodowymi nauczycielami, posiadającymi prawem przepisane kwalifikacje nauczycielskie oraz 6-10 letnią praktykę nauczycielską.

Pierwszeństwo przy konkursie mają nauczyciele, którzy ukończyli instytut pedagogiki specjalnej. Do podania kandydaci winni załączać krótki życiorys oraz świadectwo zdrowia.

— W sprawie mieszkań higienicznych dla robotników cegielni.

(pap) Związek budowlany i drzewny zjednoczenia zawodowego polskiego wystosował list do województwa, w którym komunikuje, iż robotnicy, zatrudnieni w niżej wymienionych cegielniach, Wenske i Stenzel, Dąbrówka, Dąb Abram, Głowacka Nr. 20, Szulc Albin, Obywatelska 49, Reinsfeld Jakub, Młynek, Koenig Ferdynand, Bednarska róg Myśliwskiej, Kaczmarek Władysław, Gliniana 16, Beldowski Teofil Aniołów, zgłosili zażalenie, iż właściciele tych cegielni i zarazem domów mieszkalnych ofiarowali robotnikom pomieszczenia na mieszkania, stojące pod względem sanitarnym i zdrowotnym na najniższym stopniu. Przedstawiciele związku mieszkaniowego te skontrolowali oraz stwierdzili, że są one przede wszystkim wilgotne i absolutnie nie nadające się do zamieszkania.

Wobec tego, związek prosi województwo o interwencję oraz nadanie zakazu właścicielom cegielni dostarczania robotnikom zdrowych i higienicznych pomieszczeń.

— Podział miasta na dozory sanitarne.

(bip) Z dniem 1 czerwca, stosownie do uchwały wydziału zdrowotności publicznej i porozumienia z komisariatem rządu, oraz komendą policji, miasto podzielone zostało na 7 dozorów sanitarnych.

Jeden dozór sanitarny obejmuje 2 komisariaty policji, a mianowicie: pierwszy dozór, komisariaty Łszy i III-ci (lokal Zgierska 130); drugi dozór II-gi i V-ty kom. Pomorska 16); III-ci doz. IV-ty i VI kom. (ambulatorium Pańska 4); IV-ty doz. VII i X kom.

Zatarg w fabryce Buhlego.

(pap) Wczoraj o godz. 10 rano w inspektoracie pracy pod przewodnictwem inspektora Wyrzykowskiego odbyła się konferencja z przedstawicielami związku klasowego i polskiego zw. zaw. włókienniczego a p. Buhlem w sprawie trwającego już od dwóch tygodni bezrobocia, wynikłego w fabryce Buhlego na tle urlopów robotniczych. P. Buhle oświadczył, że kon-

kretniej odpowiedzi w powyższej sprawie dać jeszcze nie może, natomiast przedstawi te kwestie do rozstrzygnięcia Krajowemu Związkowi (Przem. Włókienniczego, który będzie pertraktował ze związkami w tej sprawie. Delegaci na powyższe oświadczenie nie zgodzili się, wobec czego konferencja nie doszła do skutku.

(kamera dezynfekcyjna Łakowa 27) V-ty doz. VIII i XIV kom. pol. (dom miejski Rokickińska 1); VI doz. XI i XIV kom. (Suwalska 1) oraz VII dozór sanitarny, obejmuje komisariaty XII i XIII i mieści się w kasie chorych (Wólczajska 225).

Na czele dozoru sanitarnego stoi lekarz i ma do pomocy jedną osobę, pełniącą obowiązki sekretarza, wywiadowcy i sanitariusza.

Celem dozorów sanitarnych jest nawiązanie kontaktu między lekarzem sanitarnym, a publicznością i danie możności bezpośredniego zwracania się w sprawach sanitarnych do dozoru sanitarnego zamiast do wydziału zdrowotności publicznej przy magistracie.

— Zakończenie kursu w szkole policyjnej.

(pap) Wczoraj odbyło się uroczyste zakończenie drugiego kursu dla posterunkowych w Okręgowej szkole policyjnej. O godz. 10 rano odbyło się nabożeństwo w kościele katedralnym św. Stanisława Kostki. Po nabożeństwie na podwórzu szkoły policyjnej przy ul. Katnej Nr. 9 w obecności przedstawicieli władz państwowych, samorządowych i prasy odbyły się popisy absolwentów szkoły policyjnej. W uroczystym obchodzie zakończenia kursu brał udział wojewoda Rembowski, komendant okręgu inspektor Wróblewski, komendant Policji m. Łodzi inspektor Roszkowski. Po popisach wychowawcy szkoły policyjnej podejmowali wszystkich zaproszonych obiadem podczas którego wygłoszono szereg toastów. Następnie odbyło się wspólne zdjęcie fotograficzne uczestników, wrażeń.

— Stawki dla lekarzy-konsultantów.

(bip) Wyznaczone zostały nowe stawki dla lekarzy konsultantów na maj i czerwiec. Stawka wynosi za wizytę w szpitalu miejskim w obrębie miasta 75.000 mk., oraz 120.000 mk. za wizytę w szpitalu pozamiejskim.

— Kursy wakacyjne.

(bip) Inspektorat szkolny okręgu Łódzkiego powiat organizuje w roku bieżącym 2 kursy nauczycielskie dokształcające, a mianowicie fizyczno-matematyczny początkowy (4-ty tygodniowy) oraz praktyczno-medyczny (10-ty tygodniowy).

W najbliższych dniach zostanie wydany szereg zarządzeń w tej sprawie.

— Zwolnienie zaaresztowanych pracowników rzeźniczych.

(pap) Zaaresztowani przez policję następujący pracownicy rzeźnicy: Stanisław Gatarowicz, Otton Bagane, Ignacy Szadkowski, Stanisław Głowacki zostali zwolnieni za kaucją 200.000 mk. od każdego. Kaucję tę złożył Związek zaw. przem. oddz. wedl. mięsny.

— Organizacja wystaw szkolnych.

(bip) W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie komitetu wystawowego dzieci szkół powszechnych. Obradom przewodniczył p. Braun, sekretarzował p. Oberdalski. Komitet postanowił wydać do ogółu nauczycielstwa odezwę, która by spopularyzowała ideę wystawy, jako skutecznego środka walki o demokratyczną szkołę powszechną.

Na kierownika technicznego wystawy postanowiono zaprosić p. Piaskowskiego dyr. muzeum miejskiego.

Z sądów

— Sprawa o sprzeniewierzenie w sądzie wojskowym.

(pap) W dniu wczorajszym sąd wojskowy DOK. Nr. IV pod przewodnictwem ppłk. K. S. Gizińskiego rozwał sprawę pchor. Czureja i Baonu Celnego Nr. IV, oskarżonego o to, że jako oficer prowiantowy baonu w czasie od lipca do września 1921 r. pobraną celem wypłacenia dostawcy Tennenbergowi za dostarczone mięso, sumę 183,000 mk. p. przywłaszczył sobie, oraz, że w tymże czasie fałszował asygnaty na mięso, wystawiając je na większe kwoty, aniżeli faktycznie należność wynosiła, a nadwyżkę stał powstała, w ogólnej sumie 422,000 mk. również przywłaszczył sobie. Dalej akt oskarżenia zarzuca Czurejowi, że w sposób nieprawidłowy prowadził całą księgowość. Z art. 574 K. K. W., 138 K.K. W., i 665 K.K. W.,

Sąd skazał Czureja na 18 miesięcy więzienia i wydalenie z wojska. Prokurator (mjr. K.S. Waszczyński) z powodu niskiego wymiaru kary zgłosił odwołanie.

Bronił mecenas Braun.

Teatr i sztuka

— Teatr miejski.

Dziś premjera „R. H. Inżyniera“ Wiewera. W przewesołej tej krotcechwili — wyreżyserowanej doskonale przez reżysera Woskowskiego, biorą udział pp. Mayen — Kronowska Nowakowska, Rodowiczowa, Solecka, Tańska, oraz panowie: Mayen, Oswald, Rakowski i Woskowski. W niedzielę po poł. „To, conajważniejsze“.

— Akademia poezji greckiej.

W poniedziałek dn. 21 maja br. o g. 12 w poł. zostanie powtórzona w teatrze miejskim akademia poezji greckiej. Sensacją będzie oratorium złożone z solistów chóru tragicznego. Wykonana będzie scena z „Agamemnona“ Aischylosa. Soliści: pp. Leonja Barwińska, Antonina Podgórska, dyr. Barwiński i Gwido — Trzywdar — Rakowski.

Bilety na ten interesujący poranek sprzedaje kasa teatru.

— Podziękowanie.

Zarząd Tow. Kolonji Letnich składa niniejszem serdeczne podziękowanie wszystkim paniom kwestarkom i p. kwestarzom, którzy tak łaskawie podjęli się kwesty w dniu 22 kwietnia r. b. oraz wyraża swą wdzięczność pp. właścicielom kinematografów, restauracji i cukierni za gościnne udzielenie swych lokali. — Ogólnego dochodu z kwesty osiągnięto 13,839,880 mk., wydatki wyniosły 378,000 mk., czystego zysku osiągnięto 13,461,880 marek.

„Bóg zapłać“ całej Łodzi.

— II. Zjazd Szewców.

Cech Szewców Warszawskich mając na względzie dobro swego rzemiosła zwołuje na dzień 29 i 30 czerwca b. r. w Warszawie Ogólny Zjazd Szewców.

Celem Zjazdu będzie omówienie licznych niedomagań organizacji cechowych, sprawy wytwórczości i rynku zbytu obuwia ręcznego, zakupy surowców, szkolnictwo zawodowe, kamasnictwo, kredyt rzemieślniczy i wiele innych spraw dotyczących rzemiosła szewskiego.

Biuro Komitetu Zjazdu czynne jest w lokalu cechu Szewców Warszawskich ul. Żórawia Nr. 2 w Warszawie.

— Zebranie byłych uczennic gimn.

Stanisławy Rajskiej.

We wtorek dnia 22 maja r. b. odbędzie się w lokalu gimnazjum przy ul. Sienkiewicza zebranie koła byłych uczennic gimnazjum śp. Stanisławy Rajskiej. Na porządku dziennym sprawozdanie z działalności komitetu dla uczczenia pamięci zmarłej przełożonej. Udział wszystkich byłych uczennic oraz członkiń komitetu konieczny.

— Z Akademickiego Koła Łódzian

Uprasza się koleżanki i kolegów o łaskawe przybycie na herbatkę, która się odbędzie

w dniu 21 bm. o g. 8 wieczorem w Kasyynie Oficerskiej Al. Kosciuszki Nr. 4.

— Ze Stow. Robot. Chrześ.

W środę dnia 23 bm. o godz. 7 wieczorem w sali „Moniuszki“ przy ul. Ogrodowej 34, odbędzie się pogadanka w Stow. Robot. Chrześ. przemawiać będzie p. inż. Folkierski kol. Fjałkowski świeżo przybyły z Rosji sowieckiej

— Klub sportowy A. K. Ł.

Dnia 21—V—1923 r. o godz. 7-ej wieczorem, w lokalu Akadem. Koła Łódzian, odbędzie się zebranie KSAKŁ.

Z prowincji.

DOBRY PRZYKŁAD.

Two „Rozwój“ w Błaszach przeprowadziło w Błaszach ziemi Kaliskiej akcję dzięki której okoliczni włościanie i ziemianie w promieniu 7 kilom. od Błaszek zobowiązali się nie wydzierżawiać sadów owocowych żydom. Jest jeszcze 14 sadów o obszarze 2—20 morgów które mogą wydzierżawić ogrodnicy chrześcijanie. O informacje należy się zwracać do Odd. T-wa „Rozwój“ w Błaszach-Sklep Rolniczy do p. B. Pustelnika.

WCZORAJ JAKO W PRZEDEDNIU ZIELONYCH ŚWIATEK, GIELDY WARSZAWSKA I ŁÓDZKA BYŁY NIECZYNNY.

Ze świata.

JAK MAKS LINDER „UPROWADZIŁ“ CORKE BURMISTRZA PARYZA.

§) Parę dni temu pisaliśmy że znany aktor filmowy Maks Linder uprowadził młodszą córkę burmistrza Paryża i został następnie aresztowany w Nicei. Obecnie donosi jedno z pism paryskich, że całą tę sensacyjną aferę wymyślił paryski „Journal“ będący w opozycji wobec burmistrza — za jego zbyt wysokie zarządzenia podatkowe. Dziennik ten wykrył ostatni film Maksa Lindera pt. „Zostań moją żoną!“ i osnuł na tem tle ową zajmującą historję uprowadzenia. (a)

NOWORODKI Z ZĘBAMI

§) „Daily Mail“ donosi, że w towarzystwie medycznym w Bordeaux Dr. Bolaro zakomunikował o fakcie urodzenia bliźniąt przyczem jedno z niemowląt przyszło na świat z dwoma zębami, drugie zaś otrzymało ząb dnia następnego. Dr. Bolard osławił, że literatura medyczna zanotowała dotychczas tylko 50 takich wypadków. Rodzenie się dzieci z zębami jest zapowiedzią siły i zdolności umysłowej. Król Ryszard III Ludwik XVI, wielki filozof Bigot i poeta Boyd urodził się z zębami. Ludwik XVI miał przy urodzeniu dwa zęby.

Cała Łódź

kpi ze zwyżki cen

BO: Wełny na wiosenne ubrania, kostjony i płaszcze.
Piłtina, szyfony — weby — zefiry koszulowe;
Woale, woaliny — markizety, batysty, oponge
sprzedajemy

na raty.

Cen nie podwyższamy! Cen nie podwyższamy!
„POLRAT“, ul. Wólczńska 43,
prawa oficyna, parter. (813)

Grand - Kino

Program świąteczny. — Początek przedstawień o 8-ej

Wielki film życiowy

814d

JEJ PIERWSZA MIŁOŚĆ

w roli głównej Liljana Gish z obrazu „Dwie Sieroty“

Samochód

sportowy dwu osobowy w biegu zaraz do sprzedania
M. Barski, Pańska 71, 802a

Celem wzbudzenia szerszego zainteresowania wystawą, komisja postanowiła zwrócić się do nauczycielstwa sąsiednich powiatów z zaproszeniem do zwiedzenia wystawy.

Siedziba komisji wystawowej mieścić się będzie w lokalu związku polskiego nauczycielstwa szkół powszechnych (Andrzeja 4). Zbiórka eksponatów odbywać się będzie do dnia 12 czerwca. Wystawa otwarta będzie w dniu 17 czerwca na przeciąg 2-ech tygodni.

— Podwyższenie taryfy rzeźni miejskiej.

Na wniosek Wydz. Przedsiębiorstw Miejskich Magistrat z d. 19 b. m. postanowił podwyższyć taryfę za ubój bydła w rzeźni miejskiej przeciętnie o 11 proc.

— O reorganizację opiek i dozorów szkolnych.

(bip) W związku z przeprowadzoną obecnie modyfikacją i reorganizacją opiek i dozorów szkolnych, Rada szkolna powiatowa poleciła tym instytucjom prowadzenie dokładnych ewidencji ich składu osobowego, oraz informowanie rady szkolnej o wszelkich zmianach.

Wypadki i kradzieże

— Wojowniczy pijak. Napad na Sikorskiego.

Przy ul. Brzezińskiej obok posesji Nr. 25 awanturował się z nożem w rękę, niejaki Zygmunt Fronczak zam, przy ul. Franciszkańskiej 29. Przechodzący tedy przodownik 3-ego komisariatu chciał awanturnika odprowadzić do komisariatu, lecz ten rzucił się na jego i zerwał mu pas.

Na alarm przybyli posterunkowi, lecz pi jak rzucił się na policjanta Sikorskiego, wyrwał mu rewolwer, a posterunkowego Nowaka pogryzł. Wreszcie awanturnika wsadzono na wóz i odwieziono do komisariatu.

— Miłe złego początki...

Pewnego wieczora niejaki Stefan Wasik zam. przy ul. Fjałkowskiej 7, przechadzał się samotnie ulicą Sienkiewicza. Do Wasika podeszła Katarzyna Feliniak i po krótkiej wymianie zdań zaproponowała mu udanie się do jej mieszkania znajdującego się na tejże ulicy pod Nr. 64, gdzie jakoby znajduje się elegancki dom publiczny. Wasik po krótkim wahaniu zgodził się na tę miłą propozycję. Po przybyciu do mieszkania Feliniakowej Wasik zastał tam Stefanję Brazisz. zam. przy ul. Kilińskiego 127 i Józefa Marciniaka zam. w tymże domu. Zaczęło to towarzystwo ulowiwszy odpowiedni drastyczny moment napadło na Wasika i odebrało mu posiadane przy sobie 140,000 mk. pol. Sprawa znalazła swój epilog w komisariacie policji, która aresztowała ząbna trójkę i przesłała ją do decyzji sądziemu śledczemu. (bip)

— Pożary.

(bip) W fabryce Dancigera przy ul. Kątnej 6, wybuchł z niewiadomej przyczyny pożar. Zawezwany II-gi i IV-ty oddziały straży ogniowej zastały już ogień ugaszony przez robotników.

W domu przy ul. Piotrkowskiej 337 na 4-tem piętrze wybuchł pożar w fabryce rękawiczek z powodu wypadnięcia ognia z pieca. Ogień ugasiły I-szy i II-gi oddziały straży ogniowej.

W mieszkaniu przy ul. Sienkiewicza 3-5 wybuchł pożar z powodu wadliwej budowy kolumny wskutek czego zapaliła się podłoga. Ogień ugasił I-szy oddział straży ogniowej.

Tydzień „Czerwonego Krzyża“.

Humanitarna działalność Czerw. Krzyża w czasach wojennych jest zbyt dobrze znana społeczeństwu polskiemu, by trzeba było znaczenie jej obecnie uzasadniać. Natomiast znacznie węższe kręgi zdają sobie sprawę ze szlachetnej i wszechstronnej pracy na polu higieny i dobroczynności w czasie pokojowym.

Cheąc działalności tej nadać rozmach, tak jak widzimy w Czerw. Krzyżu na Zachodzie chcąc podnieść fatalny stan zdrowotności i zagrożenie wszelkiej rany, pozostawione przez krwawą wojnę-Czerw. Krzyż musi mieć znaczenie większe środki, a tych dostarczyć mu może tylko ofiarność społeczna

ODEON

Dla młodzieży dozwol.

Najnowszy obraz znakomitej włoskiej
wytwórni „ALBERTINI-FILM” p. t.

„Powrót Olyssousza”

LUCIANO ALBERTINI

Sensacyjny dramat
— w 6 aktach. —ODEON
Dla młodzieży dozwol.

W roli tytułowej

W roli tytułowej

Zdjęcia robione z narażeniem życia!

Fenomenalna siła!

Zdumiewająca zręczność!

Luciano Albertini w sezonie bieżącym zdobył sobie polski ekran, podobnie jak zdobył srebrne płótno zachodniej Europy i jak zatrzymał „ojczyźniane triki” w Ameryce. Niewidziana zręcznością, siłą, odwagą i równocześnie elegancją i szykiem zdobył prim mistrzostwa w dziedzinie ekranu kinematograficznego. — Rywal HARRY PEEL. Konkurent DOUGLASA FAIRBANKSA.

Początek przedstawień o godz. 5-ej.

(6201b)

Początek przedstawień o godz. 5-ej.

Teatr Scala

Gościnne występy „QUI PRO QUO” z Warszawy pod kierunkiem art. lit. Jerzego Boczkowskiego.

Plan przedstawień:

Dziś, niedziela, 20 maja, o 4 ej po poł. i 8.30 wiecz.

„Perskie Oko”

Do każdego obrazu specjalne dekoracje artysty-malarza J. Galewskiego. Orkiestra pod dyrekcją Z. Wiohlera.

Udział biorą: Panie: S. Betcherowa, M. Korska, H. Ordonówna, Z. Pożorzelska, A. Reńska, J. Zielińska. Panowie: E. Bodo, G. Cybulski, K. Szerszyński, K. Tom, J. Urstein, W. Zdanowicz, L. Lawiński, R. Remisławski.

Bilety w kasie teatru.

(812b)

Bilety w kasie teatru.

Jutro, poniedziałek, 21 maja o 4-ej pp. i 8.30 w premjera!

Entliczek-Pentliczek

Wtorek, 22 maja „Entliczek-Pentliczek”
o g. 8.30 wiecz.

Ważne dla przemysłu i użytku domowego!

Największa oszczędność na mydle
sodzie otrzymuje się przez użycie
— płynu —

6202d1

„LAVATIN”

„Lavatin” jest nieszkodliwym, najsilniejszym i najtwardszym środkiem do prania. Zaoszczędza mydła 50 proc. Soda zbyteczna. Bielizna, jak również wszelkie surówki stają się śnieżno białe. Nie można „LAVATIN” porównywać z innymi ostatnio często się ukazującymi wynalazkami, które szybko znikają z rynku, o czym przekonać powinna próba w wyarczającej ilości, którą na każde żądanie otrzymacie moźna po fabrycznej niskiej cenie w Fabryce przetworów chemicznych.

inż. T. Grabiański i D. Myślubórski

Łódź, ul. Kilińskiego № 95, tel. 595

Powóz

W dobrym stanie, na gumowych i żelaznych kołach, 3 wozy węglańskie, gabinet dębowy, z powodu zmiany interesu, tanio byle zaraz sprzedam Orla 23 m. 13. (811d1)

Okazja!

jeden tylko garnitur mebli — kryty pluszem

2 fotele
4 krzesła
1 stół
1 kanapa
Ma 1.200.000 E, Telatycki
Piotrkowska 48.

Radzę Ci

Kupować towary tylko pod firmą:

„Najtańsze źródło”

Łódź, ul. Dzielna № 36.

Płótno białe i kolorowe, na wyspy, na pościel, cajt, chustki, podszewka, szewioty, bosony, sukna, surówka, party etaminy, batysty, frotte, muśliny, satyny i kretony.

— SPECJALNE CENY —
dla kopców, kooperatyw i stowarzyszeń.
Hurtowo — Detalicznie.

(6198b1)

ZAKŁAD ELEKTROMECHANICZNY JAN JUNGOWSKI i S-ka

Łódź, ul. Piotrkowska № 128.

Naprawa dynamo-maszyn, motorów, magnetów i wszelkich aparatów elektrotechnicznych i mechanicznych.

Budowa kolektorów, łożysk i trzymaczy szcztokowych i t. p. Instalowanie światła, siły, telefonów, sygnalizacji, pioranochronów i akumulatorów.

Na składzie szcztoki węglowe, siatkowe, dynamo-maszyny, motory i wszelkie materiały elektrotechniczne. (805b)

MEBLE

w kompletach

SYPIALNIE,
STOŁOWE
SALONY,
GABINETY,
KUCHNIE,

Pokrycia meblowe,

Dywany,

Serwety,

Portjery,

Firanki

poleca

Zakład Tapicersko-
Dekoracyjny
i Magazyn Mebli

W. Łuczak

ul. Rozwadowska 2,
filja: Piotrkowska 102.
Telefon 14-25.

6198b

Istniejąca od 1897 r. firma

„Margot”

Piotrkowska 64.

Poleca ostatnie nowości wiosenne,

Suknie domowe i wizerowe
Bluzki etaminowe, ba-
tysty i trwkot
Szlafroki HALKI
Dżempry i fartuszki
Bielizna damska jedwabne
i wełniane

od skromnej do
wykwintnej.

Krakowskie ubranka
dla dziewcząt.
Pantofle Zakop.
Wełniaki łowickie
Płaszczki jedwabne.

(6203b)

Torebki, etamina kol
pończochy, galan-
terja męska

na raty.

R. Grabowiecki

Dzielna 2. (6100b)

Duet lu: trio

koncertowe wiolonczela skrzypce i fortepian może wyjechać na m. lipiec i sierpień do miejscowości kuracyjnej. Oferty składać pod „M” w administracji Rozwoju 704e2

Nasiona ogórków i mieszanki traw

808d5

nadeszły do składów

L. Jasińskiego

prowadzonych od 1870 roku w Łęczycy
i w Łodzi, ul. Andrzeja № 10.

LECZNICA CHOROZ ZĘBOW

LEKARZA-DENTYSTY H. PRUSS

145 Piotrkowska 145.

za plombowanie, oraz wprawianie zębów
opłata podług taksy. 893k

Zęby sztuczne na raty!

Lekarz-dentysta

M. KARABANOW

Wschodnia 51, w podwórzu, lewa oficyna, I piętro.
W niedzielę i święta od 9 — 2 p. p. (802k)

Kto chce kupić piękny i tani prezent prosimy przyjść do

BAZARU POLSKIEGO

— PIOTRKOWSKA № 153. — 6115d

który poleca wielki wybór kilmów i rzeźby podhalańskie, oraz wszelkiego rodzaju roboty ludowe, Ceny bardzo przystępne.

B. RUSSKA

długoletnia nauczycielka

przyjmuje przepisywania na maszynie i udziela lekcji pisania na maszynach różnych i najnowszych systemów z dokładnym objaśnieniem konstrukcji i hektografii. Udziela również lekcji korespondencji i arytmetyki handlowej.
Łódź ul. Kilińskiego (Widzewska) № 88, m. 8 (obok poczty). 696k

DARMO

trafić się będziecie szukając
tańszego źródła zakupu
niż jest

Chrześcijański Dom
Gotowych Ubiorów
Damskich.

A. Cabanek
ul. Napiórkowskiego 49
(Zarzewska)

Piotrkowska 275

Zakątna 64

Aleksandrowska 37.

gdzie w wielkim wyborze
znajdziecie z różnych towa-
rów modne:

suknie,

bluzki,

spódniczki

i płaszcze

wykonane we własnych
pracowniach 607b81

Na wyprzedaż!
Wszelką garderobę: męską i damską, bieliznę, obuwie, towary
lokcyjne, koldry walowe i pikowe, serwety i t. p. Przyjmijcie się
obszerni podług najnowszych modeli. 5880s1

„Ekonomia” Górny Rynek 5/6.

Na wyprzedaż!

Skład T-wa Rzemieśln. „Resursa” w Łodzi

ul. Kolejna № 8,

sprzedaje

Węgiel kostkę dla członków po cenie Mk. 27,000 za korzec;
nieczłonków „ „ Mk. 28,000 „ „

Sosnowe drzewo opałowe w szczapach dla członków po cenie Mk. 3,400 za pud
nieczłonków „ „ Mk. 3,800 „ „

Sprzedaż w dowolnej ilości. 6189sb3

Na spłatę ratami!

Wszelkie aluminiowe naczynia kuchenne

(w wielkim wyborze)

„WYGODA POL”

Konstantynowska № 3, w podwórzu.

Warunki dogodne! Ogłoszenie wyciąć i zachować!

NAJLEPSZA CYKORJA PAROWANA

MARKA OGARONNA

„GLEBA”

SPÓŁKA ZIEMIAŃSKA PRODUCENTÓW CYKORJI
RUTKOWSKI, LISSOWSKI, Sⁿⁱ
DAWNIEJ R. BOHNE & Co
w WŁOCŁAWKU

9545

Fabryka mebli trzcinowych i bambusowych

Stanisława Nowaka

dawn. RUDOLF GALL

w Łodzi, przy ul. Nawrot № 4.

Mebel stylowe,

Kosze podróżne,

Kosze do bieżyny,

Walizy, Bomboniere,

Galanteria koszykarska,

Kosze dla fabryk,

Oprawa tac,

6147d3

Wszelkie reperacje.

Sprzedam

lokomobilę 18 H. P. w dobrym stanie. Adres: stacja Stryków, wieś i gmina Dobra, nowy młyn.

797b2

Kupuje

placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterję: zęby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachodnia 52 naprzeciw lombarda i p. L. Milich.

614

„EROS”

krem usuwający z twarzy pięgi, przyszeze i liszaje. Do nabycia wszędzie: (6178k)

„ZGODA”

Gdańska 77, m. 14.

sprowadza na raty i ze gotówkę płótna, obrusy, fransji, batysty etaminę, opal, markizet, frotte, jedwabie, trikotina, towary wełniane, męskie i damskie, kołdry kapy, zastony, chustki. Poleca się wykorzystywać chwilową stagnację i zniżkę cen, i zawczasu nie zwlekając zakupić na wygodnych warunkach towary, przy niewielkiej wpłacie gotówki na dłuższy termin

Gdańska 77, m. 14.

„ZGODA”

Na raty

WIKTORJA

Główna 58.

Wielki wybór garderoby: męskiej, damskiej, obuwi i bielizny. Proszę przyjść i przekonać się że u nas na raty taniej jak gdzieindziej za gotówkę. Do Zielonych Świąt o 10 proc. taniej. 6132p8

Zakład Krawiecki

Franciszek Majeranowski

ul. Riotrkowska 132.

przyjmuje zamówienia z własnych i powierzonych materiałów.

6186

Zawodowa szkoła kroju szycia i robót ręcznych,

Odnaczona złotym medalem

Mistrzynie oohu A. KOPYŁOWSKIEJ

Łódź, Piotrkowska, 154.

Kurs kroju pasowania i modelowania. Kurs szycia i mierzenia. Kurs wszelkich robót ręcznych. Po skończonym kursie uczennice otrzymują świadectwa. Dla pracujących kursy wieczorne. Zapisy w kancelarii szkoły od 10 do 1 ej i od 6 do 8 wiecz. Sprzedaż fasonów papierowy. 6156p

Dla poważniejszego chrześcijańskiego magazynu biawatnego potrzebna ekspedjentki

z średnim wykształceniem. Znajomość języka niemieckiego konieczna. Oferty z odpisami świadectw składać w adm. pod lit F. F. (6154b5)

Oszczędza ten, kto zaopatruje się na wstępną i lato zawczasu kupując na raty lub za gotówkę w firmie

„WYGODA” Piotrkowska 238

najnowsze fasony konfekcji damskiej męskiej i dziecięcej, manufakturę i obuwie, które posiada w wielkim wyborze. UWAGA Wszelkie obstalunki wykonujemy we własnej pracowni w przeciągu 4-ch dni. (Filii nie posiadamy). (612b)

Poszukiwany spółnik

z kapitałem od 60 do 80.000.000 milionów do młyna pierwszeństwo, fakt więc z udziałem pracy, mieszkanie gwarantowane. Adres: ul. Słowackiego 24 Stowarzyszenie „Ognisko”. (790a)

Sklep galanteryjny

Razimiery Jarocińskiej

Łódź, Piotrkowska 121,

poleca: Bieliznę, Rękawiczki, Pończochy i Skarpetki, Trykotaże, Krawaty it. p. w wielkim wyborze.

Przybory mundurowe

dla P. P. Wojskowych i Policji z własnej hali i ciarni oraz szable, pasy i t. p.

6074b)

Spółka Ogrodnicza

w Łodzi, Pańska 36

Ma duży wybór ogórków na beczki, oraz poszukuje reflektantów chętnych na dzierżawę ogrodów owocowych na sezon. 759p3

"JÓZEFINY"

nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie złotym medalem, w Belgji srebr. i dyplomami uznania
Łódź, Piotrkowska 163,

Kursy wyższe i niższe Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego Gruntowna nauka pasowania mierzenia i upinania Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Specjalny oddział artystycz. haftu i rysunków. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe, lub świadectwa prywatne. Na miejscu duży wybór manekinów.

DRUKARNIA

"ROZWÓJ"

Łódź, Al. Kościuszki 41.

Przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres drukarstwa.

drobne ogłoszenia

- Kupno i sprzedaż:**
- Mebel sypialne, stołowe szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechódzki Piotrkowska 108 6262-0**
  - Al! Al! Kupuje meble, dywany, garderoby, maszyny do szycia. Placę najlepiej. Łazienki, ul. 6-go Sierpnia (Benedykta) 28, parter, m. 15. 3675-9**
  - Warsztaty stolarskie 20 sztuk sprzedam tanio w stolarni. Napółkowskiego 7 Górny Rynek. 5070-4**
  - Sklep na Nawrot i wiele innych do sprzedania. Piotrkowska 197 „Pośrednik”. 3172-5**
  - Domy, place, majątki ziemskie do sprzedania. Piotrkowska 197 „Pośrednik”. 3174-5**
  - Fortepian o dobrym tonie, w dobrym stanie, oraz rower z wolnym kołem jest do sprzedania. Ludwiki 55 m. 2. 3186-2**
  - Plac 57x100 i przy ul. Dzielnej do sprzedania. Wiadomość Przejazd 39, Skład drzewa, 3183-2**
  - Pabjanice. Garncarska 7 m. 3 do sprzedania plac 4300 łok, cena przystępna, 2189-2**

- Sprzedam otomanę gabelinową ul. 6-go Sierpnia 46, pralnia. 3183-2**
- Sprzedam aprząż paszorek waga pudowa, bufet. Karola 14 m. 17. 3198-2**
- Sprzedam fortepian za 54, miliona mk. skrzypce, stare oraz różne meble z jednego pokoju. Piotrkowska 152 m. 9. 3202-3**
- Mandoline, mandole gitare jadenastostrunową włoskie z futerałami sprzedam zaraz. Orła 12 m. 21 III p. front, od 9-1 rano. 3204-5**
- Każda z Pań powinna piegi i przyszcze usunąć zapomocą kremu „ORO”.**
6149b
- Piekarnię w Zgierzu z całym urządzeniem sprzedam. Wiadomość Łęczycka 10. 3205-3**
- Okazyjnie sprzedam wóz półtorak prawie nowy. Piotrkowska № 141 u dozorczy. 3206-3**
- Furgon rzeźniczy mało używany sprzedam. Ul. Srebrzyńska 17. 3207-3**
- Skrzypce z futerałem sprzedam. ul. Leszno № 1 Sobczak 3212-2**
- Sklep kolonialno — spżywczy, i przybory mleczarskie do sprzedania tanio byle zaraz. Wiadomość Przędzalniana 56 Restauracja. 3214-2**

- Sprzedam domek murowany 6 pokojowy przy Rzgowskiej Bednarska 5 Czarniecki. 3214-2**
- Sprzedam dwie trzecie części nieruchomości składającej się z murowanej oficyny i drewnianego frontu. Wiadomość: ul. Sienkiewicza 109 W. Fiedler. 3221-2**
- Sprzedam używaną wannę cynkową w dobrym jeszcze stanie do użytku. Rokicińska 8 | 10 m. 18 II p. 3223-4**
- Kasa ogniotrwala i kasa klawiszowa „National” oraz lodówka do sprzedania Piotrkowska 54 sklep S. Jaworski 3225-3**
- Łóżka materace, krzesła, otomany, lustro sprzedam zaraz Przejazd 24-1. 3225-2**
- Mebel. Okazyjna sprzedaż mebli stylowych (dębowe masywne) sypialnia i gabinet. Zgierz, ul. Konstantynowska L. 5 m. 5. 3226-2**
- Salon mahoniowy inkrustowany sztuk 11 okazjnie za 15 milionów do 2245 sprzedam magazyn mebli Piotrkowska 116 I piętro front. 3228-2**
- Wredens roboty Watkiego w dobrym stanie za 4 miliony sprzedam magazyn mebli Piotrkowska 116 I piętro front. 3229-3**
- Lexikon rosyjski Granata oraz inne książki sprzedam zaraz tanio. Andrzeja 42-18 od 6-8 wieczór. 3231-1**
- Dywany i chodnik perski ładny obrazy różnych autorów okazjnie sprzedam. Ul. Zamienhoffa 2 Łuczak. 3234-1**
- Kanarki do sprzedania Gubernatorska 42 m. 36. 3235-1**
- Masywny stół dębowy z 4 płytami do rozsuwania okazjnie do sprzedania. Aleja I Maja 5 m. 1 od 3-5. 3237-1**
- Okazyjnie 2 place do sprzedania na Bałutach. Wiadomość w księgarni u p. Kapke ul. Zgierska 24. 3239-2**
- Sprzedam samochód 2 osobowy. Sienkiewicza 30 Kukata. 3241-3**
- Do sprzedania sklep spożywczy z mieszkaniem tanio z powodu wyjazdu. Pomorska 173 3245-6**
- Maszyny pończosnicze kupuje sprzedaje przyjmuje do reperatury. M. Szreter Piotrkowska 185. 3247-1**
- Sprzedam Piano-Melodiko-Concerto tanio byle zaraz, ul. Zawiszy № 22 m. 6 II p. 3251-3**
- Dom okazjnie sprzedamy za 42 i różne domy z ogrodami Piotrkowska 197 „Pośrednik” 3255-3**
- Do sprzedania rower wolne koło, torpedo za 500.000. Młynarska 35 m. 1/2. 3248-1**
- Różne:**
- Na raty! Trykotina jedwabna czarna białe pasy tylko 45.000 metr różne lokcyjne najtańszej najwygodniejszej u Leona Rubaszki, Kilińskiego 40. 3155-17**

- Kredens, garderoby, szafy, stoły, otomanę dywanową tremo, krzesła, łóżka częściowo na raty. Sienkiewicza 59-21 oficyna pierwsze piętro. Kalfiński 3178-4**
- Kasjerka Pinikowa przyjmuje zamówienia pań przyjezdnych i miejscowych. Piotrkowska 132 3233-16**
- Młoda panićka chętnie przyjmie posadę do dziecka. Oferty Rozwój pod „575”. 3179-2**
- Przyblakal się pies rasy mops maści brązowej. Odebrać do można za zwrotem kosztów ul. Lutomiarska 36 m. 22. 3196-2**
- Potrzebny sklep na dystrybucję dwa jeden pokój i kuchnia. Pożądana Główna-Rokicińska. Oferty z ceną Piotrkowska 99. Stefanowska mieszkanie Drozdowskiego. 3200-3**
- Bufetowa lub butetowy potrzebny z kaucją do filii spożywczej, otrzyma mieszkanie (pokój z kuchnią). Rzgowska 15 Iwczanko. 3201-3**
- Poszukuje współnika mającego dwa lub trzy miliony marek interesu z udziałem w pracy. Oferty do redakcji pod „Wspólnik”. 3203-3**
- Za wypożyczenie kilku milionów dam dobry procent lub pokój umiesławony w śródmieściu. Oferty Rozwój sub „Procent”. 3209-2**
- Zaginęła suczka żółta, wabi się „Alma”. Odprowadzić za nagrodą. Kilińskiego 77-2. 3210-2**
- Żelazka elektryczne oraz garnki posiada zakład elektro-techniczny własnego wyrobu po 90.000 sztuka. Gwarancja roczna. Piotrkowska 197. 3213-3**
- Młody człowiek, lat 20-ia poszukuje jakiegokolwiek posady byleby tylko w instytucji. Oferty do Rozwoju sub „Młody”. 3215-3**
- Potrzebna dziewczyna do kawiarni. ul. Zielona № 12. 3217-3**
- Udowodnionem jest, że piegi i przyszcze radykalnie usuwa krem „ORO” 6194b**
- Potrzebny chłopiec do szlihtar. ul. Sienkiewicza 30, Kukata. 3242-3**
- STUDENT udziela matematyki, łaciny, fizyki języków. Kilińskiego 86 - 3, (druga brama). 3236-4**
- Na raty! Maszyny do szycia, towary na ubiory, firanki, łóżka polowe. Awret, Benedykta 34. 3232-3**
- Mebel biżtowe, krzesła, Thonet, fotole, poleca w dużym wyborze po cenach fabrycznych. Magazyn mebli. Piotrkowska 116, I piętro, front, tel. 21-61. 3230-6**
- Łóżka metalowe, polowe oraz leżaki w dużym wyborze po cenach fabrycznych poleca Magazyn mebli. Piotrkowska 115, I piętro, telef 21-61. 3227-6**
- Potrzebny subjezt do zakładu fryzjerskiego. Piotrkowska 54 3212-1**

- Kawaler lat 32, z gotówką czterech milionów, posłubi panne ewentualnie wdowę, posiadająca sklep czy gotówkę lub krawcową. Oferty w „Rozwoju” sub „Handl. wiec”. 3220-2**
- Potrzebna jest prasowaczka i praczka do pralni. Wschodnia 56. 3250-3**
- Potrzebny ślusarz na budowlane roboty Sienkiewicza 30 Kukata. 3243-3**
- POKOJU umeblowanego lub bez mebli poszukuje chemik kawaler termin nie krępe. Oferty sub „Chemik” do Rozwoju. 3239-3**
- Planina, fortepiany, fisharmonje polca Chodkowski Sienkiewicza 25. 3257-5**
- Skóry krajowe, zagraniczne, formy, prawidła, prawidelnka, przybory szewskie Sienkiewicza 25. 3256-3**
- Poszukuję składu na kosze w śródmieściu. Reflektanci zachcą się zgłosić do Fabr. Wyrobów Koszykarskich S. Nowaka (dawn. R. Gall) Nawrot 4. 3354-4**
- Potrzebny chłopiec do pasenia na krów. Wiadomość Brzezińska № 14 u gospo. arza. 3253-5**
- Młody człowiek obeznany z koniami poszukuje miejsca stangreta ma świadectwa. Wiadomość Piotrkowska 116 w magazynie mebli. 3252-1**
- Potrzebna dziewczyna niemiec-ka lub polska albo kobieta do sprzątania na przychodni Sienkiewicza 13. I p. Perlo 3249-2**
- Zaginął pies rasy „Doberman” brązowy, podpalany, ogon uszy obcięte. Proszę odprowadzić za zwrotem kosztów Jan Król Radwańska 12. 3246-3**
- Młoda panićka poszukuje miejsca kasjerki może być w aptece na żądanie mogą złożyć kaucję. Oferty do Rozwoju W. Z. 3238-3**
- PIEKARNIA z urządzeniem kaniem zaraz do wynajęcia w Radogoszczu. Łódź, Piotrkowska 51, lewa oficyna; godzinny przyjęć 3 - 5 (Sapiński). 3243-3**
- Zagubione dokumenty**
- Stopczyk Stanisław zgubił paszport polski wydany przez gminę Łagiewniki Łódź. 3216-3**
- Polniak Jan zagubił książeczkę demob. licencji wydana z Dow, 29 p. Kaliszu. 3218-3**
- Dorenta Wawrzyniec zagubił paszport polski, wydany w Łodzi. 3240-3**
- Goldfarb Lejbus zagubił paszport polski wydany w Łodzi 3238-3**
- Ma wypłate!**
- Ławina kol. ir, a, towary męskie, damskie i białe P. Chari 6090b Piotrkowska 37. (podwórko)**